

Poradnik integracyjny

Migrantów w powiecie
Landkreis Darmstadt-Dieburg

Znak firmowy wydawcy

Redakcja

Kreisausschuss des Landkreises Darmstadt-Dieburg
Interkulturelles Büro
Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
Telefon 0 61 51 / 881-2182
www.ladadi.de
interkulturellesbuero@ladadi.de

Layout

Judith Maria Achenbach, Medienproduktion, Darmstadt

Zakład graficzny

druckBOMBE, Frankfurter Landstraße 52, 63452 Hanau
www.druckbombe.de

Źródło zdjęć

Franz Pfluegl © www.fotolia.de, Seite 1
Thomas Wagner © www.fotolia.de, Seite 16
Sylvie Peruzzi © www.fotolia.de, Seite 21
Chris Johnson © www.fotolia.de, Seite 31
ISO K°-photography © www.fotolia.de, Seite 34
Landkreis Darmstadt-Dieburg, Seiten 2, 4, 5, 13, 41

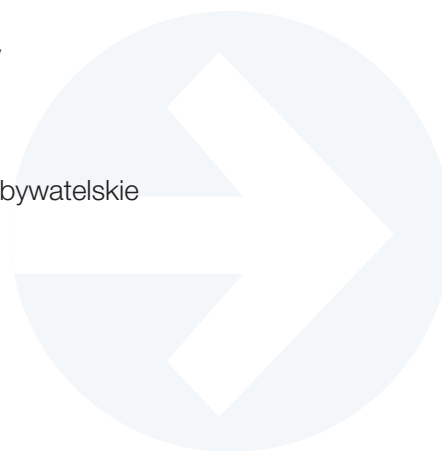
Wydanie trzecie 1000 egz., grudzień 2011 r. Wersja elektroniczna dostępna na stronie www.ladadi.de (także w języku angielskim, polskim i tureckim).

Spis treści

- 2 Impressum
- 4 Przedmowa
- 6 Statystyki

- 10 Prawo pobytu i nadanie obywatelstwa
- 14 Mieszkanie
- 18 Praca, zawód i dochody
- 22 Szkoła i edukacja
- 26 Dzieci i rodzina
- 32 Zdrowie
- 36 Sprawy społeczne
- 38 Mobilność i czas wolny

- 42 Telefony alarmowe
- 44 Urzędy miasta i biura obywatelskie
- 46 Adresy

Twój dom jest tam, gdzie odczuwasz szczęście.

PRZYSŁOWIE LUDU JABO z AFRYKI ZACHODNIEJ

Drodzy imigranci,

serdecznie witamy w powiecie Darmstadt-Dieburg. Życzę Państwu szybkiego zdomowienia w naszym regionie.

W powiecie Darmstadt-Dieburg swój drugi dom znaleźli przybysze z prawie 150 krajów, odzwierciedlając różnorodność naszego powiatu. Wielu z Państwa pochodzi z krajów afrykańskich, z Azji, Ameryki, krajów europejskich, a także z Australii, czyli krótko mówiąc – z całego świata, wnosząc w nasze codzienne życie wszystko to, z czym Państwo do nas przybywają.

W pierwszym okresie wszyscy Państwo musieli odnaleźć się w naszym otoczeniu i być może natrafiali na sprawy, które nie od razu były dla Państwa jasne. Wiele rzeczy jest innych niż w pozostałych krajach – chociażby formalności z zameldowaniem, system szkolnictwa lub opieka medyczna podczas choroby. Gdzie można zwrócić się o pomoc, gdy jest ona niezbędna?

Aby ułatwić Państwu orientację w powiecie Darmstadt-Dieburg, opublikowaliśmy dla Państwa „Poradnik integracyjny dla migrantów w powiecie Darmstadt-Dieburg“, który jest aktualnie dostępny już w trzecim, zmienionym wydaniu.

Zapotrzebowanie na tę broszurę jest duże i została ona dobrze przyjęta, a także doczekała się naśladownictwa również poza granicami naszego powiatu. Świadczy to o tym, że wydając ten zbiór informacji, udało nam się wesprzeć przybyszów osiedlających się w naszym powiecie.

Zachęcam Państwa do przejrzienia naszego poradnika integracyjnego, który pomoże Państwu poznać powiat Darmstadt-Dieburg i jego możliwości. Znajdą tu Państwo odpowiedzi na wiele pytań, które pojawiają się na początku przeprowadzki do innego kraju. Ponadto do Państwa dyspozycji pozostają także pracownicy naszej administracji powiatowej, służąc radą i pomocą.

Państwa

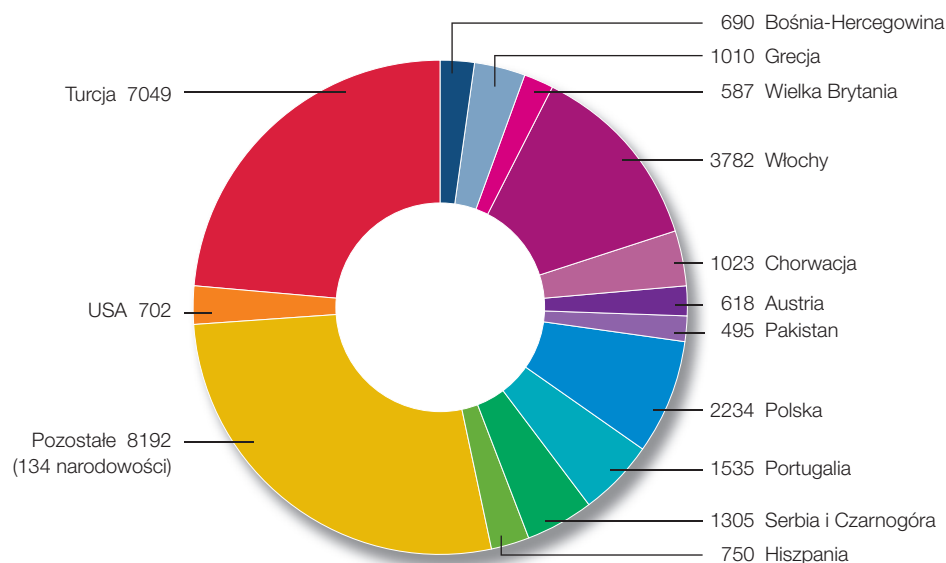
Rosemarie Lück
Pierwsza Zastępczyni Starosty

Statystyki

■ **Liczba mieszkańców** powiatu Darmstadt-Dieburg pochodzących spoza Niemiec: 29972 osoby

Stan: 31.12.2009

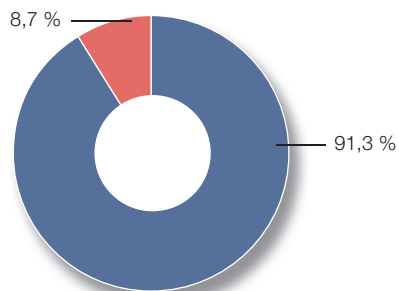
Źródło: Centralny Rejestr Obcokrajowców

Adnotacja: przedstawienie zawiera nieznaczne odchylenia, ponieważ ujęte są tu zarówno dzieci urodzone w Niemczech, jak i osoby z podwójnym obywatelstwem, a także wszyscy zagraniczni skazani osadzeni w zakładach karnych.

■ **Udział mieszkańców narodowości innej niż niemiecka w Republice Federalnej Niemiec**

■ Całkowita liczba ludności:
81.802.300

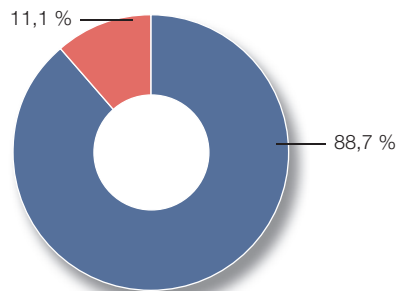
■ Ludność narodowości innej niż niemiecka: 7.130.900

■ **Udział mieszkańców narodowości innej niż niemiecka w Hesji**

■ Całkowita liczba ludności:
6.061.951

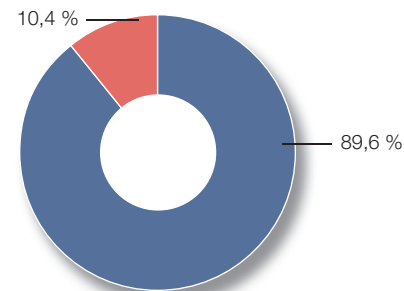
■ Ludność narodowości innej niż niemiecka: 672.623

■ **Udział mieszkańców narodowości innej niż niemiecka w powiecie Darmstadt-Dieburg**

■ Całkowita liczba ludności: 288.918

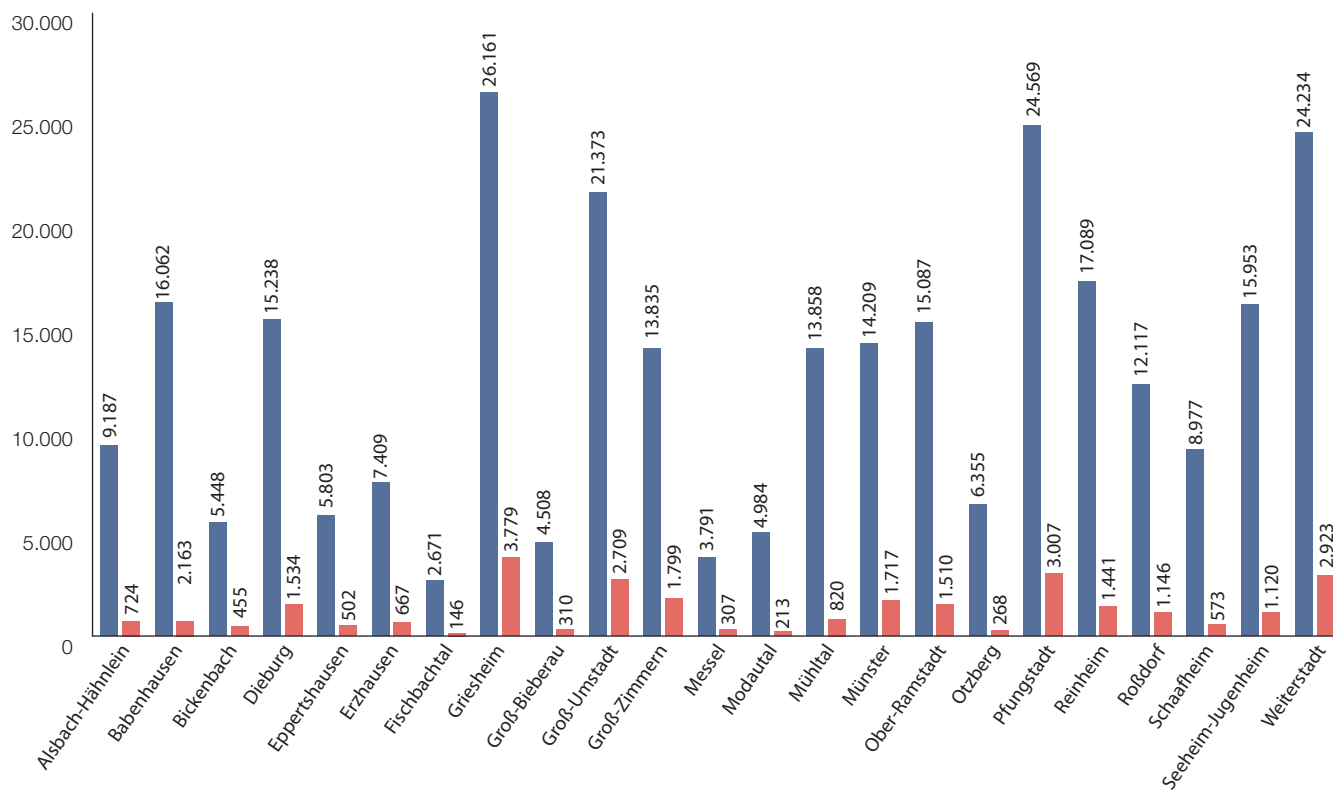
■ Ludność narodowości innej niż niemiecka: 29.972

Stan: 31.12.2009

Źródło: Federalny Niemiecki Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny Kraju Związkowego Hesja, Centralny Rejestr Obcokrajowców

Liczba mieszkańców powiatu Darmstadt-Dieburg **narodowości innej niż niemiecka**

■ Ludność 31.12.2009 r.

■ W tym ludność narodowości innej niż niemiecka

Źródło: Informacja Statystyczna Powiatu Darmstadt-Dieburg,
Statystyka Gmin Kraju Związkowego Hesja 2010

Prawo pobytu i nadanie obywatelstwa

„Kto może doradzić mi w kwestiach związanych z prawami obcokrajowców?”

Doradztwo oferują między innymi ➔ *Caritasverband*, ➔ *Deutsches Rotes Kreuz*, ➔ *Diakonisches Werk*, ➔ *Internationaler Bund*, adwokaci i powiatowy urząd ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*. Adresy adwokatów znajdują się w książkach telefonicznych ➔ *Gelben Seiten* i w izbie adwokackiej ➔ *Rechtsanwaltskammer*.

„Przeprowadzam się do Niemiec jako obywatel kraju Unii Europejskiej. Które urzędy muszę odwiedzić w pierwszej kolejności?”

Musi się Pani/Pan zameldować w wydziale ewidencji ludności w nowym miejscu zamieszkania w urzędzie miasta ➔ *Rathaus*. „Zaświadczenie o prawie pobytu/UE” ułatwi Pani/Panu kontakt z urzędami, bankami, pracodawcami. Można je otrzymać w powiatowym urzędzie ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*. Poza tym kontakt z urzędem ds. obcokrajowców nie jest konieczny. Jeżeli pochodzi Pani/Pan z Rumunii i Bułgarii, do grudnia 2013 r. włącznie potrzebne będzie specjalne pozwolenie na pracę. Pozwolenie na pracę uzyskuje się wspólnie ze swoim pracodawcą w urzędzie pracy ➔ *Agentur für Arbeit*.

„Chcę otrzymać niemieckie obywatelstwo. Co muszę zrobić?”

Wniosek o uzyskanie obywatelstwa można złożyć w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu Pani/Pana zamieszkania. W gminach Bickenbach, Eppertshausen, Erzhausen, Fischbachtal, Groß-Bieberau, Messel, Modautal i Otzberg wnioski o uzyskanie obywatelstwa przyjmuje urząd ds. porządku i bezpieczeństwa publicznego/nadawanie obywatelstwa ➔ *Ordnungsamt/ Einbürgerungen* w powiatowych strukturach administracyjnych. Tam otrzyma Pani/Pan także niezbędne formularze i instrukcje. Decyzję o nadaniu obywatelstwa podejmuje prezydium rejencji ➔ *Regierungspräsidium* w Darmstadt.

„Mój paszport z kraju pochodzenia w najbliższym czasie straci ważność – jak wpłynie to na mój dokument pobytowy?”

Ważność paszportu z reguły nie wpływa na dokument pobytowy. Należy jednak dostatecznie wcześniej udać się do ambasady lub konsulatu, zanim paszport straci ważność. Należy odpowiednio wcześniej poinformować się, jakie dokumenty będą do tego celu niezbędne. Każdy mieszkaniec jest zobowiązany do posiadania ważnego paszportu lub dowodu osobistego i posiadania go przy sobie. Jeżeli otrzymała Pani/Pan nowy paszport, należy udać się ze swoim starym i nowym paszportem oraz zdjęciem biometrycznym do urzędu ds. obcokrajowców ➡ *Ausländerbehörde*. Urząd zamówi następnie dla Pani/Pana elektroniczny dokument pobytowy w Drukarni Federalnej.

„Jakie obywatelstwo otrzyma moje dziecko, jeżeli urodzi się w Niemczech?”

Dziecko otrzyma niemieckie obywatelstwo, jeżeli przynajmniej jedno z rodziców jest narodowości niemieckiej. Jeżeli obydwójce rodzice mają obce obywatelstwo i przynajmniej jedno z rodziców od ośmiu lat regularnie mieszka w Niemczech i posiada dokument pobytowy zezwalający na pobyt stały, dziecko od momentu narodzin będzie mieć niemieckie obywatelstwo. Więcej informacji otrzyma Pani/Pan w urzędzie stanu cywilnego w urzędzie miasta ➡ *Rathaus* w miejscu zamieszkania.

„Krewny lub znajomy z zagranicy chce mnie odwiedzić. Co muszę zrobić?”

Jeżeli Pani/Pana krewny lub znajomy ze względu na swoją przynależność państwową potrzebuje wizy, placówka reprezentująca Niemcy za granicą w kraju Pani/Pana krewnego lub znajomego do udzielenia wizy wymaga przynajmniej oświadczenia zobowiązującego. W oświadczeniu zobowiązującym jako osoba zapraszająca oświadcza Pani/Pan gotowość do poniesienia wszelkich ewentualnych kosztów powstających podczas pobytu krewnego lub znajomego. Szczegóły można uzyskać w powiatowym urzędzie ds. obcokrajowców ➡ *Ausländerbehörde*.

„Chcę uczyć się języka niemieckiego. Gdzie mogę zgłosić się po pomoc?”

Jest wiele placówek oferujących kursy językowe i integracyjne.

Doradztwo w tym zakresie można uzyskać w poradniach dla migrantów (➔ *Caritasverband*, ➔ *Deutsches Rotes Kreuz*, ➔ *Diakonisches Werk*, ➔ *Internationaler Bund*), w powiatowym wydziale ds. imigrantów i uchodźców ➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge*, bezpośrednio w szkołach językowych i w ośrodkach kształcenia dorosłych ➔ *Volkshochschulen* (patrz także rozdział „Szkoła i edukacja” od strony 22).

„Czy przysługuje mi w Niemczech prawo wyborcze?”

W miastach i gminach z ponad 1000 zagranicznych mieszkańców wybiera się jedną radę obcokrajowców ➔ *Ausländerbeirat*. W innych miejscowościach możliwy jest dobrowolny wybór rady obcokrajowców ➔ *Ausländerbeirat*. Rada obcokrajowców ➔ *Ausländerbeirat* pełni funkcję doradczą dla administracji gminnej lub miejskiej. Składa się ona przynajmniej z trzech i maksymalnie 37 członków. Lokalne rady wysyłają po jednym wybranym członku do powiatowej rady obcokrajowców ➔ *Kreisausländerbeirat*.

Obywatele UE mają prawo wyborcze we wszystkich wyborach komunalnych na identycznych zasadach, co Niemcy: muszą mieć ukończonych 18 lat i być zameldowani przynajmniej trzy miesiące przed terminem wyborów w miejscu zamieszkania, w którym wybierana jest rada gminy lub miasta bądź rada lokalna.

Obywatele UE są także uprawnieni do wyboru Parlamentu Europejskiego. W wyborach do Landtagu i Bundestagu zagraniczni mieszkańcy dotychczas nie mogą uczestniczyć. Informację, kiedy i gdzie może Pani/Pan wziąć udział w wyborach, otrzyma Pani/Pan od swojej administracji gminnej lub miejskiej automatycznie za pośrednictwem poczty (powiadomienie o wyborach).

W Niemczech obowiązuje prawo wyborcze, natomiast nie ma obowiązku głosowania.

Mieszkanie

„Jak znaleźć mieszkanie?”

Oferty mieszkań można znaleźć w gazetach i w internecie. Tam można umieścić również własne ogłoszenie o poszukiwaniu mieszkania. Na tablicach ogłoszeniowych w instytucjach publicznych lub w supermarketach również można znaleźć ogłoszenia o wolnych mieszkaniach. Agent nieruchomości oferuje odpłatnie oferty mieszkań – wysokość opłaty wynosi przy tym z reguły dwa miesięczne czynsze. Adresy agentów nieruchomości można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten*.

„Jak wysoki może być czynsz najmu?”

W zależności od indywidualnych możliwości finansowych. Jeżeli pobiera Pani/Pan świadczenia socjalne, niezbędne jest wcześniejsze wiążące zobowiązanie świadczeniodawcy (➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge*, ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung*, ➔ *Sozialamt*).

Z czego składa się czynsz najmu?”

Czynsz najmu składa się z czynszu i opłat eksploatacyjnych. Kwota czynszu jest stała, a opłaty eksploatacyjne mogą być zmienne. Do opłat eksploatacyjnych należą między innymi opłaty za wodę i kanalizację, ogrzewanie i wywóz odpadów. Koszty energii elektrycznej musi Pani/Pan rozliczać bezpośrednio z dostawcą energii elektrycznej. Opłaty za wywóz odpadów można zredukować poprzez segregowanie odpadów. W Niemczech obowiązuje system segregacji odpadów, tzn. szkło, papier, odpady biologiczne i pozostałe odpady są utylizowane osobno. Dostępny jest niebieski kontener na papier, zielony na odpady biologiczne oraz szary kontener na pozostałe odpady. Kontener na szkło można znaleźć w Pani/Pana miejscowości w punktach zbiórki odpadów. Do utylizacji odpadów plastikowych w marketach spożywczych przy kasach można otrzymać „Żółte worki”.

Na stronie internetowej ➔ *ZAW* w zakładce o prawidłowej segregacji odpadów „Abfall richtig sortiert” przedstawiony jest system segregacji w dziesięciu językach.

„Jak znajdę mieszkanie w szczególnie atrakcyjnej cenie?”

Informacje o mieszkaniach w korzystnej cenie, tzw. „mieszkaniach socjalnych”, otrzyma Pani/Pan w urzędzie miasta ➡ *Rathaus* w swojej miejscowości. Może się Pani/Pan ubiegać o mieszkanie także w towarzystwach budownictwa mieszkaniowego ➡ *Wohnungsbaugesellschaften*.

„Co to kaucja?”

Kaucja to pieniądze, które najemca musi zapłacić wynajmującemu. Z reguły są to trzy czynsze. Najemca otrzymuje zwrot pieniędzy, jeżeli pozostawia mieszkanie w uzgodnionym stanie.

„Co należy zrobić po wprowadzeniu lub po przeprowadzce do nowego mieszkania?”

Musi Pani/Pan zameldować się w wydziale ewidencji ludności w urzędzie miasta ➡ *Rathaus* w swoim nowym miejscu zamieszkania.

Nowy adres zostanie zmieniony w Pani/Pana paszporcie lub dokumencie pobytowym za pośrednictwem urzędu ds. obcokrajowców ➡ *Ausländerbehörde*.

„Co to jest dodatek mieszkaniowy i gdzie mogę złożyć o niego wniosek?”

Dodatek mieszkaniowy pomaga gospodarstwom domowym z niskim dochodem w ponoszeniu stosownych kosztów mieszkania. Zasadniczo każdy może złożyć wniosek o dodatek mieszkaniowy lub – w przypadku własnego domu – o dodatek wyrównawczy. Wniosek oraz pozostałe informacje otrzyma Pani/Pan w urzędzie miasta ➡ *Rathaus* w swoim miejscu zamieszkania.

„Co muszę zrobić, aby korzystać z radioodbiornika i telewizora?”

Niezbędny jest odpowiednie urządzenie, które musi Pani/Pan zgłosić w centrali poboru opłat (GEZ). Na podstawie decyzji o wysokości opłaty GEZ wezwie Panią/Pana do uiszczenia opłaty. Za korzystanie z radioodbiornika aktualnie miesięcznie pobiera się 5,76 euro, a za telewizor i radioodbiornik łącznie 17,98 euro (stand: 2011 r.). W przypadku niskiego dochodu lub pobierania świadczeń socjalnych można zostać zwolnionym z tych opłat.

Formularze zgłoszeniowe można otrzymać we wszystkich kasach oszczędności (Sparkassen), wszystkich bankach i w urzędach miasta ↻ *Rathäuser*. Można także zarejestrować się w internecie.

W sprawie zwolnienia z opłat należy zwrócić się do urzędu miasta ↻ *Rathaus*.

„Mam problemy z moim wynajmującym. Kto może mi pomóc?”

Może Pani/Pan zwrócić się do związku najemców ↻ *Mieterverein* (wymagane jest członkostwo). Ponadto może Pani/Panu pomóc także adwokat (za opłatą). Adresy adwokatów są dostępne w książce telefonicznej ↻ *Gelbe Seiten* i w izbie adwokackiej ↻ *Rechtsanwaltskammer*.

„Czy mogę kupić w Niemczech mieszkanie lub dom?”

W Niemczech każdy może nabyć nieruchomość. Nie ma ograniczeń dotyczących przynależności państwowej lub prawnego statusu obcokrajowca. Nieruchomość można nabyć bezpośrednio od właściciela lub za pośrednictwem agenta nieruchomości. Nabycie nieruchomości musi odbyć się u notariusza (za opłatą). Adresy agentów i notariuszy można znaleźć w książce telefonicznej ↻ *Gelbe Seiten*.

Praca, zawód i dochody

„Jak znaleźć miejsce pracy?”

Informacje o wolnych miejscach pracy można znaleźć w ogłoszeniach prasowych, internetowych, w pośrednictwach pracy oraz w urzędzie pracy ➔ *Agentur für Arbeit*.

„Gdzie jako obywatel kraju spoza UE muszę złożyć wniosek o pozwolenie na zatrudnienie (wcześniej pozwolenie na pracę)?”

Może Pani/Pan pracować jako obcokrajowiec w Niemczech, jeżeli posiada Pani/Pan dokument pobytowy, który zezwala na zatrudnienie lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Więcej informacji można otrzymać w powiatowym urzędzie ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*.

„Przeprowadzam się do Niemiec z innego kraju Unii Europejskiej. Na co muszę zwrócić uwagę, jeżeli chcę pracować w Niemczech?”

Obywatele UE z większości krajów UE nie potrzebują żadnego pozwolenia na pracę. Mają nieograniczony dostęp do zatrudnienia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Jeżeli pochodzi Pani/Pan z Rumunii i Bułgarii, do grudnia 2013 r. włącznie potrzebne będzie specjalne pozwolenie na pracę. Pozwolenie na pracę uzyskuje się wspólnie ze swoim pracodawcą w urzędzie pracy ➔ *Agentur für Arbeit*. Do prowadzenia własnej działalności gospodarczej ma Pani/Pan jednakże nieograniczony dostęp.

„W kraju ojczystym uzyskałam/uzyskałem dyplom zawodowy/akademicki. Czy zostanie uznany w Niemczech?”

Za uznawanie dyplomów zawodowych w Niemczech są odpowiedzialne różne instytucje. Broszura dotycząca uznawania dyplomów zawodowych i akademickich „Anerkennung von Berufs- und Bildungsabschlüssen” opisuje bardzo szczegółowo i zrozumiale, co należy zrobić. Za niewielką opłatą (3 euro) broszurę tę można otrzymać w ➔ „berami” *Berufliche Integration e.V.*

„Gdzie mogę skorzystać z doradztwa zawodowego?”

W urzędzie pracy ➡ *Agentur für Arbeit*. Specjalnie dla młodych migrantów została utworzona jednostka w ➡ *Internationaler Bund*.

„Jak znaleźć miejsce praktyk zawodowych?”

Doradztwem i pośrednictwem zajmuje się urząd pracy ➡ *Agentur für Arbeit*. Ponadto informacje o wolnych miejscach do odbycia praktyk zawodowych można znaleźć w prasie i internecie.

„Co mam zrobić, gdy zostanę bezrobotna/bezrobotny?”

Prosimy niezwłocznie zarejestrować się w urzędzie pracy ➡ *Agentur für Arbeit* jako osoba bezrobotna. Możliwe, że będzie Pani/Panu przysługiwać zasiłek dla bezrobotnych I, o który musi Pani/Pan złożyć osobny wniosek w urzędzie pracy ➡ *Agentur für Arbeit*.

„Jak mogę złożyć wniosek o zasiłek dla bezrobotnych II (SGB II)?”

Otrzyma Pani/Pan w ramach świadczeń socjalnych zasiłek dla bezrobotnych II (zwany także Hartz IV), jeżeli zasiłek dla bezrobotnych I nie wystarcza na utrzymanie lub gdy nie przysługuje Pani/Panu zasiłek dla bezrobotnych I, bądź po 12 miesiącach otrzymywania zasiłku dla bezrobotnych I. W tej sprawie należy zgłosić się do powiatowej agencji zatrudnienia ➡ *Kreisagentur für Beschäftigung*.

„Kto otrzymuje pomoc socjalną (SGB XII)?”

Świadczenia otrzymują osoby, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność nie mogą pracować i potrzebują wsparcia. Wniosek o pomoc socjalną należy złożyć w urzędzie miasta ➡ *Rathaus* w miejscu swojego zamieszkania. Decyzję o przyznaniu świadczeń podejmuje powiatowy urząd ds. społecznych ➡ *Sozialamt*.

„Co to jest emerytura i komu ona przysługuje?”

Emerytura to pieniądze z ubezpieczenia. Otrzymują je osoby, które regularnie opłacały składki i przekroczyły granicę wieku (obecnie 65 lat), tzn. jeżeli wykonywał(a) Pani/Pan w Niemczech pracę wymagającą opłacania ubezpieczenia społecznego, może Pani/Pan otrzymać emeryturę.

„Gdzie złożę wniosek o rentę starczą?”

Wniosek o rentę starczą można złożyć w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu swojego zamieszkania.

„Kto jeszcze oprócz pracowników urzędu miasta może jeszcze doradzić mi w prawach emerytury?”

Bezpłatne doradztwo otrzyma Pani/Pan w ubezpieczalni emerytalnej ➔ *Deutschen Rentenversicherung*, a także u tzw. honorowych doradców ubezpieczeniowych (Versichertenältesten). Lista honorowych doradców ubezpieczeniowych w Pani/Pana regionie jest dostępna w ➔ *Deutschen Rentenversicherung*. Ponadto można skorzystać także z niezależnych doradców emerytalnych (za opłatą).

„Czy mogę założyć własną działalność w Niemczech?”

Obywatele UE oraz obcokrajowcy z pozwoleniem na osiedlenie mogą założyć własną działalność. Mieszkańcy, którzy posiadają pozwolenie na pobyt i pochodzą z Państw spoza Unii Europejskiej, do założenia własnej działalności będą potrzebować pozwolenia od powiatowego urzędu ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*.

Więcej informacji można uzyskać także w urzędzie pracy ➔ *Agentur für Arbeit*, w izbie rzemieślniczej ➔ *Handwerkskammer Rhein-Main* i izbie przemysłowo-handlowej ➔ *Industrie- und Handelskammer*.

Szkoła i edukacja

„Jak mogę się uczyć w Niemczech?”

Od 2005 r. ma Pani/Pan prawo do uczęszczania na kurs językowy. Nosi on nazwę „Kurs integracyjny” i trwa sześć miesięcy, jeżeli wybierze Pani/Pan kurs od poniedziałku do piątku. Powiatowy wydział ds. imigrantów i uchodźców ➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge* chętnie pomoże Pani/Panu znaleźć odpowiedni kurs.

„Jak znajdę dla siebie odpowiedni kurs?”

Są różne kursy: w pełnym wymiarze godzin, które odbywają się codziennie, kursy w niepełnym wymiarze godzin, które odbywają się 2-3 razy w tygodniu, oraz kursy wieczorowe. Ponadto są oferty dla osób, które uczą się szybko, a także dla kobiet i mężczyzn, którzy nie potrafią czytać i pisać niemieckiego pisma.

Prosimy zgłosić się do poradni dla migrantów ➔ *Caritasverband*, ➔ *Deutsches Rotes Kreuz*, ➔ *Diakonisches Werk*, ➔ *Internationaler Bund*, powiatowego wydziału ds. imigrantów i uchodźców ➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge*, do ośrodków kształcenia dorosłych ➔ *Volkshochschulen* lub bezpośrednio do szkół językowych.

Jeżeli otrzymuje Pani/Pan zasiłek dla bezrobotnych II, prosimy zwrócić się do powiatowej agencji zatrudnienia ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung*.

„Ile kosztuje kurs integracyjny?”

Jeżeli otrzymuje Pani/Pan zasiłek dla bezrobotnych II lub pomoc socjalną, ma Pani/Pan niskie dochody lub jest Pani/Pan późnym przesiedleńcem, kurs jest bezpłatny.

Jeżeli ma Pani/Pan dostateczne dochody, kurs kosztuje 1 euro za godzinę. Zazwyczaj możliwa jest płatność w ratach. Prosimy porozmawiać z organizatorem kursu lub powiatowym wydziałem ds. imigrantów i uchodźców ➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge*.

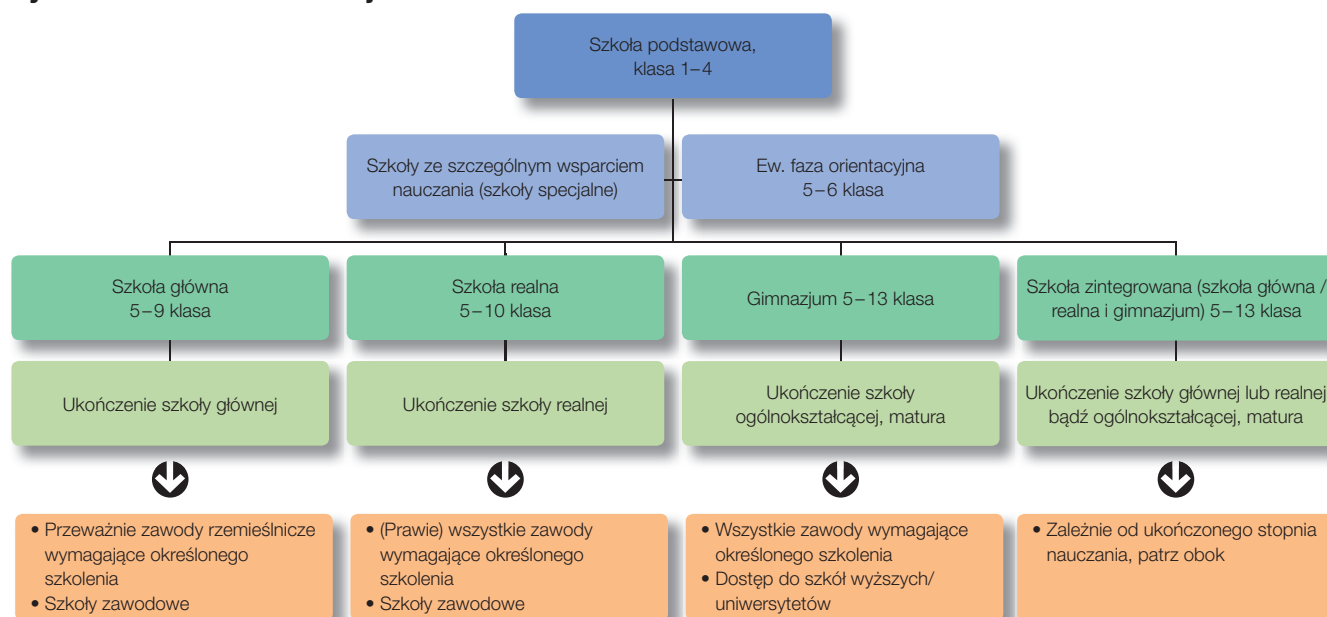
„Czy wszystkie dzieci muszą iść do szkoły?”

W Niemczech jest obowiązek szkolny. Oznacza to, że wszystkie dzieci od szóstego roku życia muszą chodzić do szkoły przez co najmniej 9 lat (ogólny obowiązek szkolny obowiązujący w Hesji).

„Jakie szkoły są w Niemczech?”

Za Edukację w Niemczech odpowiadają kraje związkowe. Hesja ma trzyczęściowy system szkolnictwa. Wszystkie dzieci uczęszczają wspólnie do szkoły podstawowej (cztery lata). Następnie w zależności od wyników w nauce dzieci zostają rozdzielone na trzy typy szkół: Hauptschule (szkoła główna), Realschule (szkoła realna) lub Gymnasium (gimnazjum). W Hesji są ponadto szkoły łączne – Gesamtschulen, w których dzieci uczą się wspólnie od piątego roku nauczania. Możliwe jest także uczęszczanie do szkół prywatnych, za które należy opłacać chesne. Adresy szkół prywatnych można uzyskać w kuratorium ➔ *Staatliches Schulamt*. Więcej informacji można znaleźć w powiatowym poradniku dotyczącym szkolnictwa, który jest dostępny w kuratorium ➔ *Staatliches Schulamt* i w powiecie ➔ *Landkreis*.

System szkolnictwa w Hesji

„Przeprowadziliśmy się z dzieckiem z zagranicy. Jak jest podejmowana decyzja, do której szkoły i klasy pójdzie moje dziecko?”

W przypadku dzieci powyżej dziesiątego roku życia w pierwszej kolejności należy zgłosić się do kuratorium ➔ *Staatliche Schulamt („Aufnahme- und Beratungszentrum für neue Schüler und -innen aus anderen Ländern des Staatlichen Schulamtes“)*. Tutaj uczniowie zostają przydzieleni do utworzonych klas z intensywną nauką. Uczniowie pozostają w tej klasie maksymalnie rok, zanim będą mogli przejść do normalnej szkoły. Dzieci poniżej dziesiątego roku życia uczęszczają do szkoły podstawowej w miejscu zamieszkania.

„Kto płaci za bilety za przejazd, jeżeli moje dzieci muszą dojeżdżać do szkoły autobusem i pociągiem?”

Dla uczniów są dostępne zniżkowe bilety miesięczne „Mobi Tick”. Wnioski o „Mobi Tick” można otrzymać w każdej szkole, w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu zamieszkania lub w centrum obsługi klienta ➔ *HEAG mobilo GmbH*. Uczniowie szkół podstawowych, których droga do szkoły jest dłuższa niż dwa kilometry oraz uczniowie klas 5–10, których droga do szkoły jest dłuższa niż trzy kilometry, mogą w powiatowym wydziale ds. szkolnictwa ➔ *Schulservice* złożyć wniosek o zwrot półrocznych wydatków na „Mobi Tick”. Wnioski o zwrot kosztów przejazdu można otrzymać w sekretariacie szkoły i w powiatowym wydziale ds. szkolnictwa ➔ *Schulservice*. Więcej informacji można uzyskać w centrum obsługi klienta ➔ *HEAG mobilo GmbH* i powiatowym wydziale ds. szkolnictwa ➔ *Schulservice*.

Uczniowie szkół średnich w razie potrzeby mogą złożyć wniosek o pokrycie kosztów dojazdów do szkoły z pakietu szkolnictwa i uczestnictwa (Bildungs- und Teilhabepaket) w powiatowej agencji zatrudnienia ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung*.

„Na co muszę zwrócić uwagę, gdy moje dziecko jedzie ze szkołą za granicę?”

Pani/Pana dziecko w każdym przypadku będzie potrzebować ważnego paszportu. Prosimy odpowiednio wcześniej sprawdzić, czy paszport będzie nadal ważny w terminie wycieczki klasowej. W przypadku uczniów, którzy pochodzą z krajów spoza Unii Europejskiej, z reguły nauczycielka lub nauczyciel stara się o niezbędne kwestie związane z wizą. Informacji na ten temat udziela także powiatowy urząd ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*.

„Czy moje dziecko musi brać udział w wycieczce klasowej?”

Wycieczki klasowe to rodzaj nauki szkolnej i dlatego są obowiązkowe.

„Jak mogę odbyć praktykę zawodową?”

W Niemczech w przypadku większości zawodów wymagane jest ukończenie praktyki zawodowej. Oznacza to, że musi Pani/Pan znaleźć zakład pracy, który przyjmie Panią/Pana na praktykę. Będzie Pani/Pan pracować w tym zakładzie lub firmie i w określonym czasie uczęszczać także do szkoły zawodowej. W czasie trwania praktyki otrzyma Pani/Pan wynagrodzenie za praktykę (patrz także rozdział „Praca, zawód i dochody” od strony 18).

„Czy moje świadectwa szkolne zostaną uznane w Niemczech?”

W celu uznania zagranicznych świadectw szkolnych – do celów zawodowych – prosimy zwrócić się do kuratorium ➔ *Staatliches Schulamt*.

„Jakie warunki muszę spełnić, aby móc studiować na niemieckich uniwersytetach i w szkołach wyższych?”

Pani/Pana świadectwo szkolne musi odpowiadać niemieckiemu świadectwu szkolnemu, które uprawnia do studiów. Musi Pani/Pan także dostatecznie znać język niemiecki.

O szczególne uregulowania w tej sprawie należy pytać w konkretnych uniwersytetach ➔ *Universitäten* i szkołach wyższych ➔ *Hochschulen*.

Więcej informacji można znaleźć także w broszurze „Zatwierdzanie dyplomów zawodowych i świadectw ukończenia szkół”, którą można otrzymać za niewielką opłatą (3 euro) w ➔ „*berami*“ *Berufliche Integration e.V.*

„Czy mogę uzupełnić wykształcenie, gdy już pracuję?”

Są gimnazja wieczorowe, wieczorowe szkoły realne i ośrodki kształcenia dorosłych ➔ *Volks-hochschulen*, w których także jako osoba dorosła można uzyskać dyplom ukończenia szkoły średniej, realnej lub głównej.

Dzieci i rodzina

„Na co muszę zwrócić uwagę, gdy chcę wyjść za mąż lub ożenić się?”

Prawnie obowiązujący związek małżeński można zawrzeć tylko w urzędzie stanu cywilnego (z reguły w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu zamieszkania). Prosimy zwrócić się najpierw o poradę w urzędzie stanu cywilnego w miejscu zamieszkania. Na konsultacje należy zabrać swoje dokumenty stwierdzające tożsamość. Związki partnerskie (osób tej samej płci) są również zawierane w urzędzie stanu cywilnego; obie osoby muszą być pełnoletnie.

„Jak mogę się rozwieść?”

Może Pani/Pan zgłosić się na konsultacje w sądzie rejonowym ➔ *Amtsgericht* (sądzie rodzinnym). Pozew o rozwód (zakończenie małżeństwa) musi złożyć adwokat. Taka sama zasada obowiązuje w przypadku związków partnerskich (osób tej samej płci); rozstanie jest w takim przypadku nazywane „procedurą unieważnienia”. Adresy adwokatów można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten* i w izbie adwokackiej ➔ *Rechtsanwaltskammer*.

„Jakie są możliwości opieki nad dziećmi?”

W przypadku dzieci poniżej trzeciego roku życia można skorzystać ze żłobków i grup dla małych dzieci (za opłatą). Indywidualną opiekę oferują także opiekunki dziecięce i opiekunowie dziecięcy (za opłatą). Adresy opiekunek i opiekunów dziecięcych można otrzymać w ➔ *Tageseltern Tageskinder Vermittlungsbüro (TTV)* w Darmstadt. Dzieci od trzeciego roku życia mają prawo do miejsca w przedszkolu (za opłatą). Ostatni rok w przedszkolu przed pójściem do szkoły jest obecnie bezpłatny (stan: 2011 r.). Dla nauki języka niemieckiego jest bardzo istotne, aby dzieci uczęszczały do przedszkola. Jeżeli ma Pani/Pan niskie dochody, może Pani/Pan złożyć wniosek o przejęcie opłat rodzicielskich przez wydział ds. pomocy rodzinie ➔ *Familienförderung* w starostwie w Darmstadt. W przypadku pobierania zasiłku dla bezrobotnych II koszty opieki nad dziećmi może przejąć powiatowa agencja zatrudnienia ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung*. Informacje o przedszkolach i dziennych placówkach opieki nad dziećmi można uzyskać w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu zamieszkania.

„Moje dziecko ma pójść do szkoły. Na co muszę zwrócić uwagę?”

Obowiązek szkolny w Niemczech obejmuje dzieci począwszy od szóstego roku życia. Każde dziecko przed pójściem do szkoły zostaje zbadane przez szkolne służby medyczne, aby stwierdzić, czy jest gotowe do uczęszczania do szkoły. W przypadku dzieci przybywających do Republiki Federalnej Niemiec w wieku powyżej dziesiątego roku życia w pierwszej kolejności należy odwiedzić kuratorium ➔ *Staatliches Schulamt* („*Aufnahme- und Beratungszentrum für neue Schüler und -innen aus anderen Ländern des Staatlichen Schulamtes*“). Tutaj uczniowie zostają przydzieleni do utworzonych klas z intensywną nauką.

Uczniowie pozostają w tej klasie maksymalnie rok, zanim będą mogli przejść do normalnej szkoły. Dzieci poniżej dziesiątego roku życia uczęszczają do szkoły podstawowej w miejscu zamieszkania (patrz także rozdział „Szkoła i edukacja” od strony 22).

„Gdzie otrzymam pomoc, jeżeli wystąpią problemy z wychowaniem lub gdy moje dziecko nietypowo się zachowuje?”

Pomoc można uzyskać w poradniach, np. ➔ *Ehe- und Familienberatung*, ➔ *Elterntelefon*, ➔ *Beratungsstellen für Eltern, Kinder und Jugendliche*, ➔ *Kinderschutzbund*, ➔ *Caritasverband*, w powiatowym wydziale ds. pomocy młodzieży ➔ *Jugendhilfe*. Należy także przeprowadzić rozmowę z wychowawczynią lub wychowawcą klasy Pani/Pana dziecka.

„Moje dziecko ma problemy z nauką w szkole. Kto może mi pomóc?”

Prosimy najpierw porozmawiać z nauczycielką lub nauczycielem Pani/Pana dziecka, zapytać o pomoc w odrabianiu lekcji w szkole, kółka zainteresowań lub zajęcia wyrównawcze.

„Gdzie mogę złożyć wniosek o zasiłek na dzieci?”

Właściwym miejscem jest ➔ *Familienkasse* przy Agencji Pracy w Darmstadt. Zasiłek na dzieci jest wypłacany do 18. roku życia, a ponadto do ukończenia 25. roku życia, jeżeli dziecko uczy się lub studiuje i dochody własne dziecka rocznie nie przekraczają kwoty 8004 euro (stan: 2011 r.) bądź gdy dziecko jest zarejestrowane jako osoba poszukująca pracy. Jeżeli Pani/Pana dochody są niskie, ale nie otrzymuje Pani/Pan zasiłku dla bezrobotnych II, musi Pani/Pan wyjaśnić, czy Pani/Pańskiej rodzinie przysługuje tzw. dodatek na dzieci.

Informacje i wnioski można uzyskać również w ➔ *Familienkasse*.

„Gdzie można znaleźć pomoc w przypadku przemocy w rodzinie?”

Przemoc wobec kobiet i dzieci

- ➔ *Polizei* (Policja) ☎ 110
- ➔ *Frauenhäuser* (Domy dla kobiet) ☎ 0 60 71 / 3 30 33 und ☎ 0 61 51 / 37 68 14
- ➔ *Frauen helfen Frauen* (Kobiety pomagają kobietom) ☎ 0 60 71 / 2 08 98 29
- ➔ *Frauennotruf* (Telefon zaufania dla kobiet) ☎ 0 61 51 / 4 55 11
- ➔ *Jugendhilfe* ☎ 0 61 51 / 8 81-14 08
- ➔ *Kinderschutzbund* ☎ 0 61 51 / 2 10 66
- ➔ *Kinder- und Jugendtelefon „Nummer gegen Kummer“*
(Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży) ☎ 08 00 / 1 11 03 33
- ➔ *Mäander* ☎ 0 61 51 / 89 31 03
- ➔ *Pro Familia* ☎ 0 61 51 / 4 55 11
- ➔ *Wildwasser* ☎ 0 61 51 / 2 88 71

Przemoc wobec mężczyzn

- ➔ *Polizei* (Policja) ☎ 110
- ➔ *Pro Familia* ☎ 0 61 51 / 4 55 11

Wykorzystanie seksualne

- ➔ *Polizei* (Policja) ☎ 110
- ➔ *Wildwasser* ☎ 0 61 51 / 2 88 71

Gwałt

- ➔ *Polizei* (Policja) ☎ 110
- ➔ *Frauenhäuser* ☎ 0 60 71 / 3 30 33 und ☎ 0 61 51 / 37 68 14
- ➔ *Frauen helfen Frauen* (Kobiety pomagają kobietom) ☎ 0 60 71 / 2 56 66
- ➔ *Frauennotruf* (Telefon zaufania dla kobiet) ☎ 0 61 51 / 4 55 11

- ➔ *TelefonSeelsorge* (Duszpasterstwo telefoniczne) ☎ 08 00 / 1 11 01 11

Doradztwo i pomoc w trudnych sytuacjach życiowych, anonimowo, poufnie, bezpłatnie,
24 godziny na dobę, codziennie

„Gdzie znaleźć informacje na temat planowania rodziny oraz doradztwo na temat ciąży?”

W pierwszej kolejności należy zgłosić się do swojego ginekologa. Dodatkową pomoc można uzyskać m. in. w ➔ *Pro Familia*, ➔ *Caritasverband* i ➔ *Diakonisches Werk*.

„Na co muszę zwrócić uwagę w przypadku przerwania ciąży?”

Przerwanie ciąży jest możliwe w ciągu pierwszych 12 tygodni ciąży (wskazanie socjalne). W tym celu przynajmniej trzy dni przed przerwaniem ciąży należy zgłosić się na konsultacje w uznanej przez państwo poradni ➔ *Pro Familia*, ➔ *Diakonisches Werk*. Tam otrzyma Pani zaświadczenie o przeprowadzeniu poufnej rozmowy w ramach doradztwa w zakresie sytuacji konfliktowych związanych z ciążą („Schwangerschaftskonfliktberatung”). Z tym zaświadczeniem w każdym oddziale ustawowego ubezpieczenia chorobowego może Pani otrzymać zobowiązanie do pokrycia kosztów właściwego zabiegu. Zabieg przerwania ciąży przeprowadza ginekolog w klinice.

„Gdzie mogę złożyć wniosek o zasiłek rodzicielski?”

W Heskim Urzędzie ds. Opieki i Spraw Społecznych ➔ *Hessisches Amt für Versorgung und Soziales* w Darmstadt. Prawo do zasiłku przysługuje z reguły w pierwszych 12 lub 14 miesiącach życia dziecka, jeżeli przed urodzeniem dziecka przynajmniej jedno z rodziców pracowało i odprowadzało składki na ubezpieczenie społeczne.

„Do kogo zwrócić się w kwestii utrzymania dzieci w przypadku rozstania z ojcem / matką dziecka lub samotnego wychowywania dziecka?”

Informacje te można otrzymać w sądzie rejonowym ➔ *Amtsgericht*, w powiatowym wydziale pomocy rodzinie ➔ *Familienförderung* lub u adwokatów. Adresy adwokatów można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten* i w izbie adwokackiej ➔ *Rechtsanwaltskammer*.

„Kto może składać wniosek o świadczenia w myśl niem. ustawy w sprawie przyznawania zaliczek na utrzymanie dzieci (UVG)?”

Zaliczka na utrzymanie dzieci to świadczenie socjalne dla osób samotnie wychowujących dzieci, które mogą złożyć o nią wniosek na dzieci poniżej 12. roku życia w powiatowym wydziale pomocy rodzinie ➔ *Familienförderung* w Darmstadt, jeżeli zobowiązany do łożenia na utrzymanie ojciec lub zobowiązana do łożenia na utrzymanie matka nie wypełnia swojego obowiązku.

„Czy mogę otrzymać wsparcie, jeżeli moje dziecko (lub dzieci) działa w stowarzyszeniach, uczestniczy w wycieczkach, musi dojeżdżać do szkoły publicznymi środkami komunikacji lub chciałoby jeść obiad w szkole?”

Od 2011 r. jest tzw. pakiet szkolnictwa i uczestnictwa (Bildungs- und Teilhabepaket). Jeżeli ma Pani/Pan niskie dochody i/lub otrzymuje świadczenia w myśl SGB II lub SGB XII, może Pani/Pan otrzymać świadczenia dla swoich małoletnich dzieci na uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym wspólnoty. Oznacza to, że jeżeli Pani/Pana dzieci biorą udział w wycieczkach organizowanych przez szkołę lub placówkę dziennej opieki nad dziećmi, potrzebują przyborów szkolnych, muszą dojeżdżać do szkoły publicznymi środkami komunikacji, korzystają z obiadów w szkole lub placówce dziennej opieki nad dziećmi, chciałyby zostać członkami klubu sportowego lub uczyć się grać na instrumencie w szkole muzycznej itp., może Pani/Pan złożyć wniosek o wsparcie na pokrycie związanych z tym kosztów. Więcej informacji na ten temat można uzyskać w powiatowej agencji zatrudnienia ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung*.

„Gdzie moje dziecko może spędzać wolny czas?”

W gminie funkcjonują różne kluby sportowe z bogatą ofertą zajęć sportowych. Informacje i adresy klubów sportowych w Pani/Pana okolicy można otrzymać np. w powiatowym urzędzie ds. sportu ➔ *Sportamt des Landkreises*, okręgu sportowym ➔ *Sportkreis 33 Darmstadt* lub okręgu sportowym ➔ *Sportkreis 34 Dieburg*. Ponadto wiele organizacji społecznych prowadzi grupy młodzieżowe, które oferują także zajęcia w czasie wolnym, np. ➔ *Deutsches Rote Kreuz*, ➔ *Feuerwehren*, ➔ *Malteser Hilfsdienst* lub ➔ *Technische Hilfswerk* i ➔ *Johanniter-Unfall-Hilfe*. Więcej informacji o możliwościach spędzania czasu wolnego można uzyskać od ośrodków młodzieżowych ➔ *Jugendzentren* w miejscu zamieszkania. Bardzo wiele zajęć dla dzieci i młodzieży oferuje ➔ *Kinder- und Jugendförderung*.

„W jakim wieku w Niemczech osiąga się pełnoletniość? Co oznacza pełnoletniość?”

W Niemczech pełnoletniość osiąga się w wieku 18 lat i tym samym pełną odpowiedzialność za siebie samego. Osoba pełnoletnie uzyskuje prawo wyborcze (patrz strona 12), może bez ograniczeń zawierać umowy i bez zgody rodziców zawierać związki małżeńskie.

„Jaką odpowiedzialność ponoszą dzieci i młodzież za swoje czyny?”

- Dzieci do 7. roku życia nie mogą odpowiadać za swoje czyny, są uznawane za niezdolne do czynności prawnych i ponoszenia odpowiedzialności za czyny niedozwolone.
- Dzieci w wieku 7–14 lat mogą swobodnie dysponować kieszonkowym.
- Od 14. roku życia dzieci posiadają zdolność do odpowiedzialności karnej i są określane jako młodzież. Od 14. urodzin są odpowiedzialne za swoje czyny i mogą zostać ukarane przez sąd dla nieletnich za drobne i większe czyny karalne.
- Osoby w wieku 14-17 lat mogą pracować i swobodnie decydować o własnych dochodach i rzeczach, które przekazano im do swobodnego dysponowania (są w ograniczonym zakresie zdolne do czynności prawnych).

W przypadku mających szerszy zakres umów osoby małoletnie potrzebują zgody rodziców.

Zdrowie

„Czy w Niemczech jestem automatycznie objęta/objęty ubezpieczeniem chorobowym?”

Osoba z dochodem powyżej 400 euro (stan: 2011 r.) z tytułu pracy zarobkowej jest automatycznie objęta ustawowym ubezpieczeniem chorobowym. Małżonkowie i dzieci do ukończenia szkoły są bezpłatnie współubezpieczeni. W przypadku spełnienia określonych warunków (np. studia) dzieci mogą być współubezpieczone przez rodzica do 25. roku życia. Osoby, których nie obejmuje ustawowe ubezpieczenie chorobowe, powinny zwrócić się do urzędu ds. społecznych ➔ *Sozialamt* (osoby niezdolne do pracy) lub powiatowej agencji zatrudnienia ➔ *Kreisagentur für Beschäftigung* (osoby zdolne do pracy). Osoby ubiegające się o azyl oraz osoby tolerowane powinny zwrócić się do powiatowego wydziału ds. imigrantów i uchodźców ➔ *Zuwanderung und Flüchtlinge*.

„Potrzebuję leczenia/porady lekarza. Do kogo mam się zwrócić?”

Proszę pójść do lekarza. Adresy można znaleźć w książce telefonicznej lub ➔ *Gelbe Seiten*. Adresy lekarzy władających językiem obcym znajdują się w broszurze „Welche Ärztin, welcher Arzt spricht meine Sprache?” biura interkulturalnego ➔ *Interkulturelles Büro* i powiatowego wydziału ds. równości szans ➔ *Abteilung für Chancengleichheit*. Do wizyty u lekarza niezbędna jest karta ubezpieczonego wystawiona przez ubezpieczyciela zapewniającego ubezpieczenie chorobowe/kasę chorych lub druk polecenia przelewu. W przypadku chorych bez ważnego statusu pobytowego oraz osób bez ubezpieczenia chorobowego ➔ *Malteser Migranten Medizin* oferuje bezpłatne leczenie oraz poradnie społeczne i medyczne.

„Jak znaleźć pomoc medyczną w nagłych przypadkach?”

Może się Pani/Pan zwrócić do jednej z central dyżurnych ➔ *Ärztliche Notdienstzentrale Groß-Umstadt*, ➔ *Ärztliche Notdienstzentrale Seeheim-Jugenheim*, ➔ *Ärztliche Notdienstzentrale Darmstadt*, udać się bezpośrednio do szpitala ➔ *Krankenhaus* lub zadzwonić pod numer alarmowy ➔ *Notrufnummer 112*.

„Gdzie otrzymam leki?”

W miejscowych aptekach. Farmaceuci doradzą Pani/Panu i objaśnią stosowanie leków. W Niemczech nie można w aptece swobodnie nabyć wszystkich leków. Wiele z nich musi przepisać lekarz (na receptę). W wszystkich godzinach dnia i nocy przynajmniej jedna apteka z najbliższego otoczenia pełni dyżur w nagłych przypadkach (za opłatą). Adresy są podane w lokalnej prasie. Ponadto w każdej aptece jest wywieszona informacja, która apteka w Pani/Pana pobliżu jest czynna.

„Ile kosztują leki?”

Jeżeli lek zostanie przepisany przez lekarza, pacjent objęty ustawowym ubezpieczeniem chorobowym płaci jedynie część ceny leku. Kwota ta to zazwyczaj 5-10 euro za lekarstwo. Za leki, które nie zostały przepisane przez lekarza, należy zapłacić w całości samemu (stan: 2011 r.).

„Ile kosztuje pobyt w szpitalu?”

Wszystkie koszty związane z pobytem i zabiegami w szpitalu ➔ *Krankenhaus* są opłacane z Pani/Pańskiego ubezpieczenia chorobowego. Jako pacjent zapłaci Pani/Pan udział własny w wysokości 10 euro dziennie maksymalnie za 28 dni w roku kalendarzowym.

„Czy trzeba dopłacać za świadczenia medyczne u dzieci i młodzieży?”

W przypadku dzieci i młodzieży poniżej 18. roku życia nie dopłaca się za leki, środki lecznicze i pomocnicze. Nie wnosi się także opłaty za korzystanie ze świadczeń służby zdrowia. Szczególne uregulowania obowiązują w przypadku zabiegów ortodontycznych; tutaj część kosztów leczenia należy zapłacić z góry. Po zakończeniu leczenia koszty te zostaną jednak zwrócone przez kasę chorych.

„Czy mogę poprosić o zwolnienie z dopłat za korzystanie ze świadczeń służby zdrowia?”

Dopłata jest ograniczona maksymalnie do 2% (w przypadku osób przewlekle chorych do 1%) rocznego dochodu brutto. Wniosek o zwolnienie z dopłat należy złożyć u swojego ubezpieczyciela zapewniającego ubezpieczenie chorobowe.

„Czy lekarskie badania profilaktyczne u dzieci są obowiązkowe?”

Jest 9 badań profilaktycznych u dzieci od momentu narodzin. Aby móc wcześniej rozpoznać problemy, ważne jest, aby poddać się tym badaniom. W Hesji uczestnictwo we wszystkich tych badaniach przez pediatrę jest obowiązkowe. Rodzice, którzy nie posłali dziecka na badania profilaktyczne, zostaną ponownie wezwani do ich przeprowadzenia (centrum profilaktyki). Jeżeli wezwane rodziny nie zareagują na wezwania na badania, do sprawy zostanie włączony powiatowy wydział ds. pomocy młodzieży ➔ *Jugendhilfe* (wcześniej urząd ds. młodzieży). Rodzice powinni także szczepić dzieci. Badania profilaktyczne i szczepienia są bezpłatne.

„Jakie lekarskie badania profilaktyczne są racjonalne?”

Badania profilaktyczne umożliwiają wykrycie poważnych chorób jeszcze we wczesnym stadium i tym samym ich odpowiednie leczenie.

„W naszej rodzinie jest osoba przewlekle chora. Gdzie, poza lekarzem, możemy uzyskać informacje?”

Należy się zgłosić do swojej kasy chorych po informację, czy ma on szczególną ofertę dla tej konkretnej choroby. Porad i wsparcia można poszukać także w grupach samopomocy.

Lista takich grup w Pani/Pańskim otoczeniu jest dostępna w ➔ *Paritätischer Wohlfahrtsverband Hessen*.

„W naszej rodzinie jest osoba wymagająca stałej opieki. Do kogo możemy się zwrócić?”

W kwestii opieki nad osobą wymagającą stałej opieki istnieje możliwość skorzystania z opieki ambulatoryjnej w domu lub opieki stacjonarnej w domu opieki. Powiatowy punkt informacyjny ➔ *Pflegestützpunkt* chętnie poinformuje Panią/Pana o wszelkich ofertach i przekaze niezależne informacje ułatwiające wybór i korzystanie ze świadczeń socjalnych i ofert pomocy.

„Czy moje ubezpieczenie chorobowe jest ważne za granicą?”

Prosimy zwrócić się do Pani/Pańskiej kasy chorych.

Możliwe, że niezbędne będzie zawarcie dodatkowego ubezpieczenia chorobowego obowiązującego za granicą. Oferty można znaleźć u większości ubezpieczycieli.

Sprawy społeczne

„Co muszę zrobić, gdy w mojej rodzinie urodziło się dziecko?”

W celu wystawienia aktu urodzenia należy skontaktować się z urzędem stanu cywilnego w urzędzie miasta lub gminy ➔ *Rathaus*, w którym/której przyszło na świat dziecko.

W urzędzie stanu cywilnego w urzędzie miasta lub gminy ➔ *Rathaus* dowie się Pani/Pan także, czy Pani/Pana dziecko w momencie narodzin nabyło niemieckie obywatelstwo (patrz także informacja na stronie 11). Urząd stanu cywilnego w urzędzie miasta lub gminy ➔ *Rathaus* informuje automatycznie wydział ewidencji ludności w miejscu Pani/Pana zamieszkania o narodzeniu dziecka. Jeżeli Pana/Pani dziecko otrzymało niemieckie obywatelstwo, w urzędzie miasta ➔ *Rathaus* w miejscu zamieszkania należy złożyć wniosek o wydanie niemieckiego paszportu i dowodu osobistego. Jeżeli Pana/Pani dziecko nie otrzymało niemieckiego obywatelstwa, należy wpisać dziecko do Pani/Pana paszportu lub złożyć wniosek o wydanie własnego paszportu dla dziecka. Obie te czynności należy wykonać w ambasadzie lub konsulacie generalnym Pani/Pana kraju ojczystego. W celu wydania pozwolenia na pobyt dla Pani/Pana dziecka należy skontaktować się z urzędem ds. obcokrajowców ➔ *Ausländerbehörde*.

„Członek rodziny zmarł. Co należy zrobić?”

O organizację pogrzebu lub przewiezienie zwłok należy zwrócić się do firmy pogrzebowej. Adresy firm pogrzebowych można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten*. W powiecie i w Darmstadt jest już możliwość pochówku niechrześcijańskiego. Informacje można uzyskać we właściwych urzędach miasta ➔ *Rathäusern*.

„Członek mojej rodziny ma problemy z uzależnieniem. Kto może nam pomóc?”

Pomoc można uzyskać m. in. w powiatowej poradni dla osób uzależnionych od narkotyków ➔ *Drogenberatungsstelle des Landkreises*, ➔ *Diakonisches Werk*, ➔ *Caritasverband* lub grupach samopomocy. Również Pani/Pana kasa chorych może udzielić wsparcia w tym zakresie.

„Ojciec/matka mojego dziecka nie płaci na utrzymanie wspólnego dziecka. Co mogę zrobić?”

Dopóki ojciec/matka nie łoży na utrzymanie, może Pani/Pan złożyć wniosek o zaliczkę na utrzymanie dzieci w powiatowym wydziale ds. pomocy rodzinie ➔ *Familienförderung* w Darm-

stadt. W tym samym wydziale ➔ *Familienförderung* może Pani/Pan złożyć wniosek o ustanowienie opieki nad małoletnim i następnie uzyskać bezpłatne wsparcie w sprawach dotyczących utrzymania.

W razie potrzeby za pośrednictwem adwokata należy złożyć pozew o alimenty. Adresy adwokatów można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelben Seiten* lub izbie adwokackiej ➔ *Rechtsanwaltskammer*. Jeżeli ma Pani/Pan niskie dochody, może Pani/Pan wystąpić o przyznanie pomocy w zakresie kosztów postępowania w celu uregulowania kosztów adwokata. W tej sprawie prosimy poradzić się adwokata.

„Gdzie znaleźć pomoc prawną?”

Pomocy prawnej udzieli Pani/Panu adwokat (za opłatą).

Adresy adwokatów można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten*. Także izba adwokacka ➔ *Rechtsanwaltskammer* może polecić Pani/Panu adwokatów. Ponadto związek adwokatów ➔ *Anwaltsverein* w Darmstadt oferuje niedrogie konsultacje (w cenie 10 euro).

Mam problem z nadmiernym zadłużeniem i nie mogę regulować swoich zobowiązań.

Kto może mi pomóc?”

Doradztwo i wsparcie zapewnia powiatowa poradnia dla dłużników ➔ *Schuldnerberatung des Landkreises* oraz poradnia dla dłużników ➔ *Schuldnerberatung der Stadt Babenhausen* i ➔ *Schuldnerberatung des Caritasverbandes* w Darmstadt.

„Gdzie mogę robić zakupy w niskich cenach?”

Odzież można kupować bardzo tanio w sklepach z odzieżą używaną. W punktach „Anzieh-punkt” Niemieckiego Czerwonego Krzyża ➔ *Deutsches Rotes Kreuzes* w Darmstadt, w „Anzieh-punkt” w Babenhausen i Reinheim i Dieburgu można również otrzymać używaną odzież w niskich cenach. Używane meble można otrzymać w ➔ *Secondo*, a używane urządzenia elektryczne w ➔ *AZUR*. Jeżeli pobiera Pani/Pan świadczenia socjalne, może Pani/Pan ponadto nabyć w obniżonych cenach odzież w izbie odzieżowej Caritas ➔ *Caritasverband* oraz żywność w bankach żywności ➔ „*Tafeln*” w Dieburgu i Darmstadt, ➔ *LebensMittelPunkt* w Babenhausen, ➔ *Pfungstädter Warenkorb* i ➔ *Weiterstädter Warenkorb*.

Mobilność i czas wolnyeit

„Mam prawo jazdy wystawione w kraju ojczystym. Czy na jego podstawie mogę prowadzić w Niemczech pojazdy?”

Informacje na ten temat uzyska Pani/Pan w powiatowym wydziale komunikacji ➔ *Fahrerlaubnis-behörde* (wydającym prawa jazdy). Prosimy skontaktować się z z wydziałem komunikacji ➔ *Fahrerlaubnisbehörde* możliwie jak najszybciej po przybyciu. W przypadku wielu krajów należy przestrzegać określonych terminów, ponieważ w przeciwnym razie Pani/Pana prawo jazdy w Niemczech straci ważność.

„Gdzie mogę uzyskać prawo jazdy?”

W szkole nauki jazdy. Wiele szkół nauki jazdy dysponuje także kwestionariuszami i pytaniami egzaminacyjnymi w językach innych niż niemiecki (np. w tureckim, rosyjskim, angielskim). W przypadku samochodu osobowego należy się liczyć z kosztem uzyskania prawa jazdy na poziomie 2000-2500 euro. Adresy szkół nauki jazdy można znaleźć w książce telefonicznej ➔ *Gelbe Seiten*.

„Gdzie mogę zarejestrować mój pojazd?”

W najbliższym powiatowym wydziale komunikacji ➔ *Zulassungsstelle*.

W Niemczech obowiązują następujące ważne zasady w ruchu drogowym

- Obowiązek zapinania pasów w przypadku wszystkich pasażerów
- Dzieci poniżej 12. roku życia podróżują w foteliku dziecięcym na tylnej kanapie
- Małe dzieci wymagają specjalnego fotelika dziecięcego
- Osobie prowadzącej pojazd podczas jazdy nie wolno korzystać z telefonów komórkowych bez zestawu wolnomówiącego
- Dozwolona zawartość alkoholu we krwi w Niemczech wynosi 0,5 promila

„Czy moje ubezpieczenie chorobowe jest ważne za granicą?”

Prosimy zwrócić się do Pani/Pańskiej kasy chorych.

Możliwe, że niezbędne będzie zawarcie dodatkowego ubezpieczenia chorobowego obowiązującego za granicą.

„Gdzie otrzymam informacje o połączeniach autobusowych i kolejowych?”

Aktualne rozkłady połączeń można uzyskać w *Dadina*, *HEAG mobilo* lub *RMV-Mobilitätszentrale* w Darmstadt oraz na każdym dworcu kolejowym kolei niemieckich Deutsche Bahn.

„Jak znajdę osoby o podobnych zainteresowaniach, z którymi mogę spędzać wolny czas?”

W Niemczech istnieją liczne stowarzyszenia skupiające osoby o najróżniejszych zainteresowaniach. Adresy poszczególnych stowarzyszeń można uzyskać w urzędzie miasta *Rathaus* w miejscu zamieszkania. Można także porozmawiać z sąsiadami. Także lokalne instytucje, takie jak straż pożarna *Feuerwehren*, *Deutsches Rote Kreuz*, *Arbeiter-Samariter-Bund*, *Johanniter-Unfall-Hilfe*, *Malteser Hilfsdienst* i *Technisches Hilfswerk* organizują zajęcia, z których można skorzystać w czasie wolnym.

„Gdzie mogę skorzystać z zajęć sportowych?”

W Niemczech w prawie każdej gminie są kluby sportowe oferujące wiele różnych dyscyplin sportowych. Informacje i adresy klubów w najbliższej okolicy można uzyskać np. w powiatowym urzędzie ds. sportu *Sportamt des Landkreises*, w okręgu sportowym *Sportkreis 33 Darmstadt* i *Sportkreis 34 Dieburg*. Także kasy chorych oferują różne kursy sportowe

„Gdzie znajdę świątynię lub wspólnotę wyznaniową mojego wyznania religijnego?”

Informacje o mszach lub ceremoniach można znaleźć w dodatkach weekendowych do gazet codziennych oraz na tablicach informacyjnych przy wjazdach do miejscowości. W punkcie poświęconym wspólnotom wyznaniowym *Glaubensgemeinschaften* w tej broszurze można znaleźć adresy świątyń i wspólnot wyznaniowych (nie jest to lista wyczerpująca).

„Interesuję się sztuką i muzyką. Do kogo mogę się zwrócić?”

Ośrodki kształcenia dorosłych ➔ *Volkshochschulen* oferują wiele kursów z dziedziny sztuki i muzyki. Osoby zainteresowane muzyką mogą się zwrócić także do lokalnych towarzystw śpiewaczych i szkół muzycznych

„Co jeszcze mogę robić w czasie wolnym?”

Inną możliwością na spędzenie czasu wolnego są baseny, muzea, biblioteki, teatry i pozostałe imprezy kulturalne.

„Gdzie mogę spędzać czas wolny z krajanami?”

W powiecie działa wiele stowarzyszeń migrantów, które mają różne oferty i zainteresowania. Informacje i adresy można uzyskać w urzędach miasta ➔ *Rathäusern*, w powiatowym biurze interkulturalnym ➔ *Interkulturelles Büro* i powiatowym biurze interkulturalnym ➔ *Interkulturelles Büro* w Darmstadt

„Gdzie moje dziecko może spędzać wolny czas?”

W gminie funkcjonują różne kluby sportowe z bogatą ofertą zajęć sportowych. Informacje i adresy klubów sportowych w Pani/Pana okolicy można otrzymać np. w powiatowym urzędzie ds. sportu ➔ *Sportamt des Landkreises*, okręgu sportowym ➔ *Sportkreis 33 Darmstadt* lub okręgu sportowym ➔ *Sportkreis 34 Dieburg*. Ponadto wiele organizacji społecznych prowadzi grupy młodzieżowe, które oferują także zajęcia w czasie wolnym, np. ➔ *Deutsches Rote Kreuz*, ➔ *Feuerwehren*, ➔ *Malteser Hilfsdienst* lub ➔ *Technisches Hilfswerk* i ➔ *Johanniter-Unfall-Hilfe*. Więcej informacji o możliwościach spędzania czasu wolnego można uzyskać od ośrodków młodzieżowych ➔ *Jugendzentren* w miejscu zamieszkania. Bardzo wiele zajęć dla dzieci i młodzieży oferuje ➔ *Kinder- und Jugendförderung*.

Telefony alarmowe

Policja	☎ 110
Straż pożarna	☎ 112
Pogotowie ratunkowe	☎ 112
Centrala dyżurna w Dieburgu Transporty chorych, apteki dyżurne, dyżury stomatologiczne itp.	☎ 060 71 / 1 92 22
Telefon alarmowy w sprawie zatruć	☎ 061 31 / 1 92 40
Centrala pomocy medycznej w nagłych przypadkach w Darmstadt	☎ 061 51 / 89 66 69
Centrala pomocy medycznej w nagłych przypadkach w Groß-Umstadt	☎ 060 78 / 7 96 66
Centrala pomocy medycznej w nagłych przypadkach w Seeheim-Jugenheim	☎ 062 57 / 6 99 88
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży „Nummer gegen Kummer“	☎ 0800 / 1 11 03 33
Telefon zaufania dla rodziców	☎ 0800 / 1 11 05 50
Telefon zaufania dla kobiet	☎ 061 51 / 4 55 11
Duszpasterstwo telefoniczne	☎ 0800 / 1 11 01 11
Telefon alarmowy w sprawach społecznych i dla osób potrzebujących opieki	☎ 060 71 / 8 81-22 22

Urzędy miasta i biura obywatelskie w powiecie Darmstadt-Dieburg

■ Alsbach-Hähnlein

Bickenbacher Straße 6
64665 Alsbach-Hähnlein
☎ 0 62 57 / 50 08-0

Bürgerbüro:

☎ 0 62 57 / 5 008-22, -23, -28
www.alsbach-haehnlein.de

■ Babenhausen

Marktplatz 2
64832 Babenhausen
☎ 0 60 73 / 6 02-0
www.babenhausen.de

■ Bickenbach

Darmstädter Straße 7
64404 Bickenbach
☎ 0 62 57 / 93 30-0

Bürgerbüro:

☎ 0 62 57 / 93 30-11, -12, -13
www.bickenbach-bergstrasse.de

■ Dieburg

Markt 4
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 20 02-0
www.dieburg.de

■ Eppertshausen

Franz-Gruber-Platz 14
64859 Eppertshausen
☎ 0 60 71 / 30 09-0
www.eppertshausen.de

■ Erzhausen

Rodenseestraße 3
64390 Erzhausen
☎ 0 61 50 / 97 67-0
www.erzhausen.de

■ Fischbachtal

Darmstädter Straße 8
64405 Fischbachtal
☎ 0 61 66 / 93 00-0
www.fischbachtal.de

■ Griesheim

Wilhelm-Leuschner-Straße 75
64347 Griesheim
☎ 0 61 55 / 7 01-0
www.griesheim.de

■ Groß-Bieberau

Marktstraße 28
64401 Groß-Bieberau
☎ 0 61 62 / 80 06-0
www.gross-bieberau.de

■ Groß-Umstadt

Markt 1
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 7 81-0
Bürgerbüro:
Obere Marktstraße 11
☎ 0 60 78 / 7 81-3 01, -3 02
www.gross-umstadt.de

■ Groß-Zimmern

Rathausplatz 1
64846 Groß-Zimmern
☎ 0 60 71 / 97 02-0
Bürgerbüro:
☎ 0 60 71/97 02-11, -12, -13
www.gross-zimmern.de

■ Messel

Kohlweg 15
64409 Messel
☎ 0 61 59 / 71 57-0
Bürgerbüro:
☎ 0 61 59 / 71 57-21
www.messel.de

■ Modautal

Odenwaldring 34
64397 Modautal
☎ 0 62 54 / 93 02-0
Bürgerbüro:
☎ 0 62 54 / 93 02-26
www.modautal.de

Mühlthal

Ober-Ramstädter-Straße 2–4
64367 Mühlthal

☎ 061 51 / 14 17-0

Bürgerbüro:

☎ 061 51 / 14 17-1 45, -1 46, -1 47
www.muehlthal.de

Münster

Mozartstraße 8
64839 Münster

☎ 060 71 / 30 02-0

Bürgerbüro Münster:

☎ 060 71 / 30 02-2 32, -2 30, -2 31

Bürgerbüro Altheim:

☎ 060 71 / 30 02-8 00
www.muenster-hessen.de

Ober-Ramstadt

Darmstädter Straße 29
64372 Ober-Ramstadt

☎ 061 54 / 7 02-0

www.ober-ramstadt.de

Otzberg

Otzbergstraße 13
64853 Otzberg

☎ 061 62 / 96 04-0

www.otzberg.de

Pfungstadt

Kirchstraße 12/14
64319 Pfungstadt

☎ 061 57 / 9 88-0

Bürgerbüro:

Borngasse 17
☎ 061 57 / 9 88-12 00
www.pfungstadt.de

Reinheim

Cestasplatz 1
64354 Reinheim

☎ 061 62 / 8 05-0

Internationales Büro:

Grabenstraße 1
☎ 061 62 / 80 16 40
www.reinheim.de

Roßdorf

Erbacher Straße 1
64380 Roßdorf

☎ 061 54 / 8 08-0

Bürgertelefon:

☎ 061 54 / 8 08-1 10
www.rossdorf.de

Schaafheim

Wilhelm-Leuschner-Straße 3
64850 Schaafheim

☎ 060 73 / 74 10-0

www.schaafheim.de

Seeheim-Jugenheim

Schulstraße 12
64342 Seeheim-Jugenheim

☎ 062 57 / 9 90-0

Bürgerbüro:

Georg-Kaiser-Platz 3
☎ 062 57 / 9 90-3 81 bis -3 86
www.seeheim-jugenheim.de

Weiterstadt

Riedbahnstraße 6
64331 Weiterstadt

☎ 061 50 / 4 00-0

Stadtbüro:

Darmstädter Straße 20 A
☎ 061 50 / 4 00-23 00
www.weiterstadt.de

A

Agentur für Arbeit (Arbeitsamt)

Groß-Gerauer Weg 7
64295 Darmstadt
☎ 0 18 01 / 55 51 11 (bundesweit)
www.arbeitsagentur.de

Außenstelle Dieburg

Fuchsberg 12–16
64807 Dieburg
☎ 0 18 01 / 5 551 11 (bundesweit)

Arbeiter-Samariter-Bund e.V.

Ortsverband Darmstadt-Starkenburg
Pfungstädter Straße 165
64297 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 5 05-0
www.asb-darmstadt-starkenburg.de

AWO

Kreisverband Darmstadt-Dieburg e.V.
Bahnhofstraße 14
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 26 06
www.awo-dadi.de

Ärztliche Notdienstzentralen

Ärztliche Notdienstzentrale Darmstadt

Bismarckstraße 59
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 66 69

Ärztliche Notdienstzentrale Groß-Umstadt

Krankenhausstraße 11
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 7 96 66

Ärztliche Notdienstzentrale Seeheim-Jugenheim

Hauptstraße 30
64342 Seeheim-Jugenheim
☎ 0 62 57 / 6 99 88

Amtsgericht Darmstadt Mathildenplatz 12

64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 9 92-0

Amtsgericht Dieburg Bei der Erlesmühle 1

64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 2 03-0

Anwaltverein Darmstadt und Südhessen

c/o Landgericht Darmstadt
Mathildenplatz 15
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 92 39 26
www.anwaltverein-darmstadt.de

Ausländerbehörde des Landkreises Darmstadt-Dieburg

Albinistraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-12 61 oder -12 62
oder -12 56
www.ladadi.de

Ausländerbeiräte

Ausländerbeirat des Landkreises Darmstadt-Dieburg

Jägerstorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-13 50
www.ladadi.de

Ausländerbeirat Babenhausen

Naeem-Ullah Zeervi
Postadresse:
Marktplatz 2
64823 Babenhausen

Ausländerbeirat Dieburg

Ahmed Zahid Viqar
Postadresse:
Markt 4
64807 Dieburg

Ausländerbeirat Griesheim

Erkan Taspinar
Postadresse:
Wilhelm-Leuschner-Straße 75
64347 Griesheim

Ausländerbeirat Groß-Zimmern

Vito Fagiolino
Postadresse:
Rathausplatz 1
64846 Groß-Zimmern

Ausländerbeirat Mühlthal

Ercan Kaya
Postadresse:
Ober-Ramstädter-Straße 2-4
64367 Mühlthal

Ausländerbeirat Münster

Hülya Lehr
Postadresse:
Mozartstraße 8
64859 Münster

Ausländerbeirat Reinheim

Deborah Cammilleri
Postadresse:
Cestasplatz 1
64354 Reinheim

**Ausländerbeirat
Seeheim-Jugenheim**

Georg Bal
Postadresse:
Schulstraße 12
64342 Seeheim-Jugenheim

Ausländerbeirat Weiterstadt

Girardi Donato
Postadresse:
Riedbahnstraße 6
64331 Weiterstadt

Azur

Rheinstraße 48
64367 Mühlthal
☎ 0 61 51 / 94 52-0
www.azurgmbh.de

B**„berami“****Berufliche Integration e.V.**

Burgstraße 106
60389 Frankfurt
☎ 0 69 / 91 30 10-0
www.berami.de

**Beratungsstelle für Eltern,
Kinder und Jugendliche
Landkreis Darmstadt-Dieburg**

(Erziehungsberatungsstelle)
Werner-Heisenberg-Straße 10
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 93 13 28
www.ladadi.de

**Beratungsstelle für Eltern,
Kinder und Jugendliche**

Landkreis Darmstadt-Dieburg
(Erziehungsberatungsstelle)
Darmstädter Straße 66 – 68
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 69 61 70
www.ladadi.de

**Beratungsstelle für Eltern,
Kinder und Jugendliche**

Landkreis Darmstadt-Dieburg
(Erziehungsberatungsstelle)
Fabrikstraße 9
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 98 94 14
www.ladadi.de

C**Caritasverband Darmstadt e.V.**

Heinrichstraße 32a
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 9 99-0
www.beratung-darmstadt.de

Außenstelle Dieburg

Weißturmstraße 29
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 98 66-0 oder -10

Chancengleichheit

Landkreis Darmstadt-Dieburg
Jägerstorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-10 42 oder -10 44
www.ladadi.de

D

Dadina

Darmstadt-Dieburger
Nahverkehrsorganisation
Klappacher Straße 172
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 3 60 51-0
www.dadina.de

Deutsche Rentenversicherung

Wilhelminenstraße 34
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 130 63 – 0
www.deutsche-rentenversicherung.de

Deutsches Rotes Kreuz e.V.

„Anziehungspunkt“ (Second Hand) Babenhausen

Fahrstraße 16
64832 Babenhausen
☎ 0 60 73 / 724 89 72
www.kv-dieburg.drk.de

„Anziehungspunkt“ (Second Hand) Darmstadt

Dieburger Straße 20
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 36 06-3 40
www.drk-darmstadt.de

„Anziehungspunkt“ (Second Hand) Reinheim

Darmstädter Straße 5
64354 Reinheim
☎ 0 61 62 / 919 51 46
www.kv-dieburg.drk.de

„Anziehungspunkt“ (Second Hand)

Am Altstädter See 7
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 9 63 70
www.kv-dieburg.drk.de

Migrationsberatung

Mornewegstraße 15
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 36 06-6 50
www.drk-darmstadt.de

Kreisverband Darmstadt-Land e.V.

Hinter den Zäunen 1
64342 Seeheim-Jugenheim
☎ 0 62 57 / 97 09-0
www.drk-darmstadt-land.de

Kreisverband Dieburg e.V.

Am Altstädter See 7
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 96 37-0
www.drk-kv-dieburg.de

Diakonisches Werk Darmstadt-Dieburg

Kiesstraße 14
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 92 60 **Diakonie**

Außenstelle Groß-Umstadt

Realschulstraße 7
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 78 95 66
www.diakonie-darmstadt.de

Drogenberatungsstelle des Landkreises Darmstadt-Dieburg

Darmstädter Straße 20
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 61 74-0
www.ladadi.de

Außenstelle:

Kreiskrankenhaus Jugenheim
Hauptstraße 30
64342 Seeheim-Jugenheim
☎ 0 62 57 / 5 08-0

E

Ehe-, Familien- und Lebensberatung e.V.

Marienstraße 21
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 2 23 22

■ Ehe-, Familien- und Lebensberatung e.V.

Darmstraße 2
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 42 55 41

■ Erziehungsberatungsstelle des Landkreises Darmstadt-Dieburg

(siehe Beratungsstellen für Eltern, Kinder und Jugendliche)

■ Elterntelefon Nummer gegen Kummer e.V.

☎ 08 00 / 1 11 05 50
www.elterntelefon.org

F

■ Fahrerlaubnisbehörde (Führerscheinstelle) des Landkreises Darmstadt-Dieburg

Albinistraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-13 01
www.ladadi.de

■ Familienförderung des Landkreises Darmstadt-Dieburg

(ehemals Jugendamt)
Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-14 41
www.ladadi.de

■ Familienkasse Darmstadt

in der Agentur für Arbeit

Groß-Gerauer Weg 7
64295 Darmstadt
☎ 0 18 01 / 54 63 37
www.arbeitsagentur.de

■ Feuerwehren

Feuerwehr Notruf

☎ 112

Kreisfeuerwehrverband Darmstadt-Dieburg e.V.

Am Altstädter See 7
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 26 10
www.kfv-dadi.de

Kreisjugendfeuerwehr

Am Steinhügel 5
64397 Modautal
☎ 0 61 67 / 13 69
www.kjf-dadi.de

■ Frauenhaus Darmstadt

☎ 0 61 51 / 37 68 14

■ Fachberatungsstelle Frauen-Räume

Bad Nauheimer Straße 1
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 37 50 80
www.frauenhaus-darmstadt.de

■ Frauenhaus Landkreis Darmstadt-Dieburg

☎ 0 60 71 / 3 30 33

■ Frauen helfen Frauen e.V.

Rheingaustraße 21
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 28 98 29
www.frauenhaus-da-di.de

■ Frauennotruf

Landgraf-Georg-Straße 120
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 55 11
www.frauennotrufe-hessen.de

G

■ Gelbe Seiten (Telefonbuch)

Sind in allen Filialen der Deutschen Post in Deutschland erhältlich. Sie beinhalten zahlreiche Adressen vielerlei Branchen in Ihrer Umgebung.
www.gelbeseiten.de

■ Giftnotrufzentrale

☎ 0 61 31 / 1 92 40

**Glaubensgemeinschaften und
Gotteshäuser**

**Ahmadiyya Muslim Jamaat
Gemeinde (Noor-du-Din-Moschee)**

Haasstraße 1a
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 28 39 94
www.ahmadiyya.de/moscheen

**Alevitisches Kulturzentrum
Darmstadt und Umgebung**

Donnersbergring 18
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 33 96 14

**Buddhistisches Zentrum Darm-
stadt der Karma-Kagyü-Linie e.V.**

Rheinstraße 99
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 78 84 96
www.buddhismus-darmstadt.de

**Buddhistische Meditationsgruppe
Darmstadt KTT e.V.**

Adelungstraße 41
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 9 67 65 31
www.buddhistische-meditations-gruppe-darmstadt.de

**Evangelisches Dekanat
Darmstadt-Land**

Grabengasse 20
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 6 94 30
www.darmstadt-land-evangelisch.de

**Evangelisches Dekanat
Bergstraße Mitte**

Ludwigstraße 13
64646 Heppenheim
☎ 0 62 52 / 67 33-10
www.bergstrasse-evangelisch.de

**Evangelisches Dekanat
Groß-Umstadt**

Zimmerstraße 21
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 91 14 37
www.gross-umstadt-evangelisch.de

Evangelisches Dekanat Reinheim

Tilsiter Straße 12
64354 Reinheim
☎ 0 61 62 / 91 50 50
www.reinheim-evangelisch.de

Gurdwara Sikh-Tempel

Silostraße 64
65929 Frankfurt/Main
☎ 0 69 / 30 85 37 86
www.gurdwara-germany.com

**Islamische Gemeinde Darmstadt
und Umgebung**

Rhönring 44
64283 Darmstadt
☎ 01 79 / 5 43 76 68

**Islamisches Kulturzentrum
Darmstadt**

Mollerstraße 44
64289 Darmstadt

Islamisches Kulturzentrum

Bahnhofstraße 19
64354 Reinheim
☎ 0 61 62 / 56 96

Jüdische Gemeinde Darmstadt

Wilhelm-Glässing-Straße 26
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 2 78 72 71
www.zentralratjuden.de

Katholisches Dekanat Dieburg

Pfälzer Gasse 11
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 33 87
www.katholischekirche-grossumstadt.de

Katholisches Dekanat Darmstadt

Wilhelm-Glässing-Straße 15
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 1 36 30 45
www.kath-dekanat-darmstadt.de

**Moschee des Friedens e.V.
EL Houssain**

Sensfelder Weg 24
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 79 88

Russisch Orthodoxe Kirche

Mathildenhöhe
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 42 42 35

**Türkisch-Islamische Union
der Anstalt für Religion e.V.**

Güterstraße 10–12
64807 Dieburg
☎ 01 71 / 8 06 49 81

Türkisch-Islamische Gemeinde

Bahnhofstraße 35
64319 Pfungstadt
☎ 01 57 / 72 68 79 36

**Türkisch-Islamischer
Kulturverein Darmstadt**

Riedstraße 16
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 29 33 64

**Türkisch-Islamisches Zentrum
Darmstadt**

Emir Sultan Moschee
Mainzer Straße 164
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 76 48

H**Handwerkskammer Rhein-Main**

Hindenburgstraße 1
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 30 07-0
www.hwk-rhein-main.de

**Handwerkskammer
Rhein-Main**

HEAG mobilo GmbH

Kundenzentrum
Luisenplatz 6
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 7 09-40 00
www.heagmobilo.de

**Hessisches Amt für Versorgung
und Soziales Darmstadt**

Schottener Weg 3
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 7 38-0
www.versorgungsamter.de

Horizont e.V.

Groß-Umstädter Straße 16
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 20 09 02
www.horizont-ev-dieburg.de

I**Industrie- und Handelskammer
Rhein-Main**

Rheinstraße 89
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 87 10
www.darmstadt.ihk24.de

**Interkulturelles Büro des
Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-21 82 oder -21 89
www.ladadi.de

**Interkulturelles Büro
Wissenschaftsstadt Darmstadt**

Frankfurter Straße 71
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 13-35 81
www.ikb-darmstadt.de

Internationaler Bund

Frankfurter Straße 73
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 97 62-0
www.internationaler-bund.de

J**Johanniter-Unfall-Hilfe e.V.**

Ostend 29
64347 Griesheim
☎ 0 61 55 / 60 00-0
www.juh-da-di.de

**DIE
JOHANNITER**

Zweigstelle Dieburg

Güterstraße 26
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 20 96-0
www.juh-da-di.de

**DIE
JOHANNITER**

**Jugendamt des Landkreises
Darmstadt-Dieburg** (siehe Familien-
förderung und Jugendhilfe)

**Jugendhilfe des Landkreises
Darmstadt-Dieburg**

(ehemals Jugendamt)
Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-14 08
www.ladadi.de

**Jugendzentren im Landkreis
Darmstadt-Dieburg**

**Jugendförderung
Alsbach-Hähnlein**
Bickenbacher Straße 6
64665 Alsbach-Hähnlein
☎ 0 62 57 / 50 08-51
www.alsbach-haehnlein.de

**Kinder- und Jugendförderung
Babenhausen**

Jugendzentrum/Jugendcafé
Bürgermeister-Rühl-Straße 6
64832 Babenhausen
☎ 0 60 73 / 71 21 49
www.babenhausen.de

Jugendförderung Bickenbach

August-Bebel-Straße 1
64404 Bickenbach
☎ 0 62 57 / 6 18 54
www.juze-bickenbach.de

**Kinder- und Jugendförderung
Dieburg**

Jugendcafé
Auf der Leer 16
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 20 87 66
www.dieburg.de

**Kinder- und Jugendförderung
Eppertshausen**

Franz-Gruber-Platz 14
64859 Eppertshausen
☎ 0 60 71 / 3 00-9 63
www.eppertshausen.de

**Kinder- und Jugendförderung
Erzhausen**

Jugendzentrum Erzhausen
Hauptstraße 12
64390 Erzhausen
☎ 0 61 50 / 77 04
www.juze-erzhausen.de

Jugendförderung Griesheim

Bluebox Griesheim
Dieselstraße 10
64347 Griesheim
☎ 0 61 55 / 86 84 88
www.griesheim.de

**Kinder- und Jugendförderung
Groß-Umstadt**

Jugendtreff „Contact“
Hanna-Kirchner-Straße 5
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 7 44 56
www.gross-umstadt.de

**Kinder- und Jugendförderung
Groß-Zimmern**

Jugendzentrum
Am Festplatz 1
64846 Groß-Zimmern
☎ 0 60 71 / 49 73 67
www.jugendfoerderung.net

Kooperation – Soziales

Kinder- und Jugendbereich
Odenwaldstraße 34
64397 Modautal
☎ 0 62 54 / 93 02-19
www.modautal.de

Jugendförderung Mühltal

Ober-Ramstädter Straße 18
64367 Mühltal
☎ 0 61 51 / 13 68 45
www.muehltal.de

Jugendförderung Münster

Jugendzentrum Münster
Bahnhofstraße 52
64839 Münster
☎ 0 60 71 / 30 02-2 40
www.muenster-hessen.de

Jugendförderung Ober-Ramstadt

Jugendzentrum „Trio“
Nieder Modauer Weg 10
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 7 02 63
www.ober-ramstadt.de

**Kinder- und Jugendförderung
Pfungstadt**

Jugendzentrum
Kirchstraße 28
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 9 88 16-04
www.kijufoe-pfungstadt.de

Stadtjugendpflege Reinheim

Kirchstraße 24
64354 Reinheim
☎ 0 61 62 / 8 05-54
www.reinheim.de

**Kinder- und Jugendförderung
Roßdorf**

Jugendclub im Bürgerzentrum
Darmstädter Straße 66
64380 Roßdorf
☎ 0 61 54 / 69 56 58
www.rossdorf.de

**Jugendförderung
Seeheim-Jugenheim**

Jugendtreff Seeheim
Sandstraße 86
64342 Seeheim-Jugenheim
☎ 0 62 57 / 96 994 27
www.seeheim-jugenheim.de

**Kommunale Jugendförderung
Weiterstadt**

Jugendförderung
Arheilger Straße 45
64331 Weiterstadt
☎ 0 61 50 / 4 00-26 10
www.weiterstadt.de/jugendfoerderung

K**Kinderschutzbund**

Bezirksverband Darmstadt e.V.
Grafenstraße 31
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 2 10 66
www.kinderschutzbund-darmstadt.de

**Kinder- und Jugendförderung des
Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-14 65
www.ladadi.de

**Kinder- und Jugendtelefon
Nummer gegen Kummer e.V.**

☎ 08 00 / 1 11 03 33
www.kinderundjugendtelefon.org

Krankenhäuser**Alice-Hospital Darmstadt
vom Deutschen Roten Kreuz**

Dieburger Straße 31
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 02-0
www.alice-hospital.de

**Darmstädter Kinderklinik
Prinzessin Margaret**

Stiftstraße 2
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 02-30 20
www.kinderkliniken.de

Elisabethenstift

Ev. Krankenhaus
Landgraf-Georg-Straße 100
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 03-0
www.krankenhaus-elisabethenstift.de

Klinikum Darmstadt

Grafenstraße 9
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 1 07-0
www.klinikum-darmstadt.de

Kreisklinik Groß-Umstadt

Krankenhausstraße 11
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 79-0
www.kreiskliniken-dadi.de

Kreisklinik Seeheim-Jugenheim

Hauptstraße 30
64342 Seeheim-Jugenheim
☎ 0 62 57 / 5 08-0
www.kreiskliniken-dadi.de

Marienhospital Darmstadt

Martinspfad 72
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 06-0
www.marienhospital-darmstadt.de

St. Rochus Krankenhaus Dieburg

Kratzengasse 4
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 2 05-1
www.st-rochus-dieburg.de

**KFB Kreisagentur für
Beschäftigung des Landkreises
Darmstadt-Dieburg**
Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-50 00
www.kreisagentur-dadi.de

L

LebensMittelPunkt e.V.
Schlossgasse 18
64832 Babenhausen
☎ 0 60 73 / 7 47 83 18

Landkreis Darmstadt-Dieburg
Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-0
www.ladadi.de

M/N

Mäander e.V.
Helfmannstraße 63a
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 31 03
www.maeander-darmstadt.de

Magnolia e.V.
Seniorentreff
Am Steubenplatz 9-11
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 19 40

Malteser Hilfsdienst e.V.
Adelungstraße 41
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 2 55 44
www.malteser-darmstadt.de

**Malteser Migranten Medizin in
Darmstadt (MMM)**
Martinspfad 72
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 06-1 16
www.darmstadt.malteser-migranten-
medizin.de

**Mieterverein Darmstadt und
Umgebung e.V.**
Nieder-Ramstädter Straße 209
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 97 99-0
www.mieterverein-darmstadt.de

Außenstelle: Dieburg (Beratungs-
termine über Darmstädter Telefon-
nummer vereinbaren)
Schlossgasse 17
64807 Dieburg

O

Opferhilfe Südhessen e.V.
Darmstädter Straße 35
64354 Reinheim
☎ 0 61 62 / 91 21 00
www.opferhilfe.de

**Ordnungsamt/Einbürgerung des
Landkreises Darmstadt-Dieburg**
Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-13 34
www.ladadi.de

P/Q

**Paritätischer Wohlfahrtsverband
Hessen e.V.**
Poststraße 9
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 50 05
www.paritaet-hessen.org

**Pflegestützpunkt
Landkreis Darmstadt-Dieburg**
Schlossgasse 17
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-21 72 oder -21 73
oder -21 56 oder -21 57
www.ladadi.de

Pfungstädter Warenkorb
Gottlieb-Daimler-Straße 4
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 4 02 95 99

Polizei**Polizei (Notruf)**

☎ 110

**Polizeipräsidium Südhessen
Darmstadt**

Klappacher Straße 145
64285 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 9 69-0
www.polizei-hessen.de

Polizeistation Dieburg

Groß-Umstädter Straße 82
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 96 56-0

Polizeistation Griesheim

Wilhelm-Leuschner-Straße 65
64347 Griesheim
☎ 0 61 55 / 8 38 50

Polizeistation Ober-Ramstadt

Brückengasse 2
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 6 33 00

Polizeistation Pfungstadt

Grüner Weg 10
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 95 09-0

Pro Familia e.V.

Beratungsstelle Darmstadt
Landgraf-Georg-Straße 120
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 42 94 20
www.profamilia.de

Beratungsstelle Groß-Umstadt
Werner-Heisenberg-Straße 10
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 91 09 60
www.profamilia.de

R**Rathäuser**

siehe Seite 44

Rechtsanwaltskammer Frankfurt

Bockenheimer Anlage 36
60322 Frankfurt
☎ 0 69 / 17 00 98 01
www.rechtsanwaltskammer-ffm.de

Regierungspräsidium Darmstadt

Luisenplatz 2
64283 Darmstadt
Wilhelminenstraße 1–3
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 12-0
www.rp-darmstadt.de

**RMV-Mobilitätszentrale
Darmstadt**

Am Hauptbahnhof 20a
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 3 60 51 51
www.dadina.de

S**Schuldnerberatung
Caritasverband e.V.**

Heinrichstraße 32A
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 99 91 10
www.caritas-darmstadt.de

**Schuldnerberatung des Land-
kreises Darmstadt-Dieburg**

Jägerstorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81 12 16
www.ladadi.de

**Schuldnerberatung
Stadt Babenhausen**

Bürgermeister-Rühl-Straße 6
64832 Babenhausen
☎ 0 60 73 / 71 21 11

**Schulservice des
Landkreis Darmstadt-Dieburg**

Jägerstorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-22 31
www.ladadi.de

■ **Secondo Gebrauchtwarenhaus**

Pallaswiesenstraße 122
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 66 84 39-0

■ **Seniorenbüro des Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 61 51 / 8 81-20 04
www.ladadi.de

■ **Sozial- und Pflegenotruf des Landkreises Darmstadt-Dieburg**

☎ 0 60 71 / 8 81-22 22

■ **Sozialamt des Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 61 51 / 8 81-11 71
www.ladadi.de

■ **Sozialkritischer Arbeitskreis e.V.**

Geschäftsstelle Darmstadt

Rheinstraße 20a
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 29 50 14
www.ska-darmstadt.de

SKA Bürgerberatung im Rathaus Babenhausen
Bürgermeister-Rühl-Straße 6
64832 Babenhausen

SKA Bürgerberatung im Rathaus Groß-Zimmern
Rathausplatz 1
64846 Groß-Zimmern

SKA Bürgerberatung in Darmstadt
Pankratiusstraße 18
64289 Darmstadt

Die Sprechzeiten der SKA Bürgerberatungsstellen bitte erfragen unter
☎ 0 61 51 / 2 79 59 79

■ **Sportamt des Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Jägertorstraße 207
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 8 81-14 07
www.ladadi.de

■ **Sportkreis 33 Darmstadt e.V.**

Bleichstraße 2
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 1 76 20
www.sportkreis-darmstadt.de

■ **Sportkreis 34 Dieburg e.V.**

Rathausgasse 23
64853 Otzberg
☎ 0 61 62 / 7 35 23

■ **Staatliches Schulamt für den Landkreis Darmstadt-Dieburg und die Stadt Darmstadt**

Rheinstraße 95
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 36 82-2
www.schulamt-darmstadt.hessen.de

Aufnahme- und Beratungszentrum für neue Schüler/-innen aus anderen Ländern

☎ 0 61 51 / 36 82-3 14 oder -3 15
www.schulamt-darmstadt-dieburg.de

T

■ **Die Tafeln**

Tafel Darmstadt (Darmstädter Tafel e.V.)

Bismarckstraße 100
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 89 82 89
www.darmstaedtertafel.de

Tafel Dieburg (Dieburger Tafel e.V.)

Industriestraße 15
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 61 74 90
www.dieburger-tafel.de

■ **Tageseltern Tageskinder Vermittlungsbüro (TTV)**

Hügelstraße 28
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 9 51 25-25
www.tageselternvermittlung.de

Technisches Hilfswerk Darmstadt

Eschollbrücker Straße 24
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 31 85 80
www.thw-da.de

Ortsverband Groß-Umstadt
Robert-Bosch-Straße 9
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 91 13-80
www.thw-gross-umstadt.de

Ortsverband Pfungstadt
Christian-Meid-Straße 27
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 93 01 57
www.thw-pfungstadt.de

TelefonSeelsorge e.V.

☎ 08 00 / 1 11 01 11
www.telefonseelsorge.de

U/V

Universitäten und Hochschulen

Evangelische Fachhochschule

Zweifalltorweg 12
64293 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 87 98 30
www.efh-darmstadt.de

Hochschule Darmstadt University of Applied Sciences

Haardtring 100
64295 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 16-0
www.h-da.de

Technische Universität Darmstadt

Karolinenplatz 5
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 16-01
www.tu-darmstadt.de

Volkshochschulen

Volkshochschule des Landkreises Darmstadt-Dieburg

Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-23 01, -23 02 oder
-23 04
www.ladadi.de/vhs

Volkshochschule der Wissen- schaftsstadt Darmstadt

Justus-Liebig-Haus
Große Bachgasse 2
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 13 27-86 und -87
www.darmstadt.de/vhs

W/X/Y

Weiterstädter Warenkorb

Klein-Gerauer-Weg 25a
64331 Weiterstadt

Wildwasser Darmstadt e.V.

Wilhelminenstraße 19
64283 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 2 88 71
www.wildwasser-darmstadt.de

Wohnungsbaugesellschaften

(keine abschließende Aufzählung)

Baugenossenschaft Darmstadt eG Wohnungsunternehmen

Landgraf-Georg-Straße 110
64287 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 4 50 61

Bau- und Wohnungsgenossen- schaft Wohnsinn eG

Elisabeth-Selbert-Straße 10A
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 59 33 50
www.wohnsinn-darmstadt.de

Bauverein AG

Siemensstraße 20
64289 Darmstadt
☎ 0 61 51 / 28 15-0
www.bauvereinag.de

**Gemeinnützige
Baugenossenschaft eG**

Konviktweg 20
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 26 47

**Gemeinnützige Wohnungsbau-
gesellschaft Pfungstadt eG**

Fabrikstraße 9
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 43 00
www.gewobau-pfungstadt.de

Z

**Zuwanderung und Flüchtlinge
Landkreis Darmstadt-Dieburg**

Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-21 77
www.ladadi.de

**Zweckverband Abfall- und
Wertstoffeinsammlung für den**

Landkreis Darmstadt-Dieburg
Roßdörfer Straße 106
64409 Messel
☎ 0 61 59 / 91 60-0
www.zaw-online.de

**Zulassungsstellen des
Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Dieburg

Albinstraße 23
64807 Dieburg
☎ 0 60 71 / 8 81-24 65 bis 24 69
www.ladadi.de

Groß-Umstadt

Obere Marktstraße 11
64823 Groß-Umstadt
☎ 0 60 78 / 7 81-3 50 bis -3 52
www.ladadi.de

Ober-Ramstadt

Darmstädter Straße 48
64372 Ober-Ramstadt
☎ 0 61 54 / 7 02-83
www.ladadi.de

Pfungstadt

Borngasse 17
64319 Pfungstadt
☎ 0 61 57 / 9 88-12 10
www.ladadi.de

Weiterstadt

Riedbahnstraße 6
64331 Weiterstadt
☎ 0 61 50 / 4 00-23 50
www.ladadi.de

Podany wykaz adresów nie jest wyczerpujący. Będziemy wdzięczni za wskazówki dotyczące uzupełnienia lub zmiany adresu, które można przesyłać na adres interkulturellesbuero@ladadi.de

**Kreisausschuss
des Landkreises Darmstadt-Dieburg**

Interkulturelles Büro

Jägertorstraße 207

64289 Darmstadt

Telefon 06151 / 881-2182 oder -2189

interkulturellesbuero@ladadi.de

www.ladadi.de